

DVF delegātu un SIA „LWF viesnīca „Radi un draugi”” dalībnieku pilnsapulces 2012. gada 9. septembrī

Pilnsapulcē piedalījās 22 delegāti ar 25 mandātiem no 16 nodaļām, kurās kopā ir 837 biedri. Par pilnsapulces vadītāju ievēlēja Aivaru Sinku, protokolistes Vija Hughes, Una Torstere.

DV CV loceklis Aivars Sinka apsveica pilnsapulci Daugavas Vanagu Centrālās valdes vārdā. Jaunā valde savu pirmo sēdi noturējusi maijā „Bērzainē” (Vācija), kur pirmo reizi piedalījās jaunais DV Latvijas priekšsēdis, atv. brigādes ģenerālis Juris Vectirāns. Sveicienus bija atsūtījuši Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš, Saeimas priekšsēde un partijas Vienotība valdes priekšsēde Solvita Āboltiņa un LR vēstnieks Vācijā Ilgvars Kļava.

Tika pieņemti 11 lēmumi un divas rezolūcijas, kas Lielbritānijas nodaļām tika izsludinātas DVF valdes augusta *Apkārtraktā*. „Laiks. Telpa. Ļaudis” 6. grāmatas iznākšana aizkavējās jau 10 gadus. Šobrīd ar to strādā Indulis Bērziņš no Vācijas, bet sliktais ir tas, ka Kanadā pazuduši Rutas Parrisas rūpīgi sagatavotie vēsturiskie materiāli. Jaunie DV CV darbības noteikumi ir gatavi, drīz tiks izsūtīti. Turpinot cīņu par Latviešu leģionāru godu un materiālo atbalstu, DV CV pieņēma ļoti nozīmīgu un tālredzīgu rezolūciju, ko izsūtīja visiem Saeimas deputātiem,

politiskām partijām un Valsts prezidentam:

Daugavas Vanagu Centrālās valdes sēde 2012. gada 27. un 28. maijā konstatē, ka 1998. gadā Saeimā pieņemtā rezolūcija par atbalstu latviešu leģionāriem netiek pilnīgi izpildīta. Daugavas Vanagu organizācija lūdz Saeimas deputātus pieņemt likumu, atzīstot leģionārus par brīvības cīnītājiem. Daugavas Vanagu organizācija paziņo, ka šis lūgums ir bezpartejisks un nav saistīts ne ar vienu politisko partiju. Tā kā Latvijas jauniešus nelegāli iesauca abu okupāciju karaspēkos, aicinām likumā noteikt finansiālu pabalstu sniegšanu jebkuram nelegāli iesauktam Latvijas pilsonim nacistiskās Vācijas vai Padomju Savienības bruņotajos spēkos Otrā pasaules karā.

DVF priekšsēdis Uldis Reveliņš ziņoja, ka ir 19 nodaļas, kurās ir 480 vanagi un 428 vanadzies. Londonas namā un „Straumēnos” saimnieciskā darbība ir pozitīva. Zemā biļešu pieprasījuma dēļ nācās atcelt Jāņus. Šogad „Straumēnos” paplašināta autostāvētā. Lielu darbu prasa dārzu kopšana, un par to visiem paliģiem liels paldies. Apgrozība joprojām aug, šogad „Straumēnos” būs 45 kāzas u.c. sarīkojumi. Decembrī DVF atskatās uz 65 darbības gadiem, ko paredzēts svi-

Pilnsapulces vadība. No kreisās.: Vija Hughes, Aivars Sinka, Una Torstere

nēt delegātu pilnsapulcē 2013. gada martā.

DVF Londonas namā 2012. gada pirmajā pusē paveikti daudzi uzlabojumi, pārkrāsotas gaitenī sienas, ielikts jauns grīdas segums, uzlabots dušu izskats, remontēta nama fasāde un balkons. Bārs sagatavots un izdaiļots par godu Olimpiskajām spēlēm. Tomēr jūlija noslogojums, kā visā Londonā, nebija tik veiksmīgs, kā cerēts. Nākotnē jāveic citi remontu darbi, kas saistīti ar mitruma problēmām, viesu istabās vajadzīgas jaunas mēbeles un plašākā televīzijas aparāti.

DVF vanadžu daļas un Londonas bibliotēkas vadītāja Marita Grunts 12. maijā bibliotēkas 60 gadu darbības jubileju nosvinēja Londonas kluba telpās. No 18. līdz 24. maijam pie Anglijas vanadzēm viesojās jauniešiem radīta vanagu organizācijas vanadžu priekšniece Gunta Reynolds ar palīdzību Skaidrīti Tēraudu. Viņas

piedalījās arī 47. DVF vanadžu salidojumā, kas notika „Mūsmājās” un kur galvenā tēma bija sports, par ko stāstīja Terēze Bogdānova. Pēc salidojuma visas trīs vanadzies devās uz Vāciju, lai piedalītos DV CV sarīkojumos. 48. DVF vanadžu salidojums notiks 2013. gada 20. aprīlī DVF Londonas namā.

Aivars Sinka ziņoja, ka vēl joprojām notiek cīņa par līdzekļiem *Brīvās Latvijas* izdošanai. Ar DVF un LNPL ziedojumiem avīze joprojām veic ļoti svarīgu lomu. *BL* Izdevēju kopa aicina dāvināt abonementus leģionāriem Latvijā, kā arī abonēt un ziedot tieklī.

DVF valdes priekšsēdis Uldis Reveliņš ierosināja pārrunas par valdes ieteiktām statūtu maiņām. Tā kā daudzām nodaļām nav bijis iespējas sasaukt nodaļas pilnsapulci, lai šo jautājumu iztirzātu, nolēma pārtraukt runas un pie šā jautājuma atgriezties

2013. gada marta pilnsapulcē.

DVF delegātu pilnsapulcei sekoja SIA „LWF viesnīca „Radi un draugi”” pilnsapulce. Viesnīca „Radi un draugi” 2011. gadā izremontētas 24 istabas, ierīkota moderna konferenču zāle līdz 100 personām, viesnīca kļuvusi par 4 zvaigžņu viesnīcu, finanču rādītāji ir labāki nekā 2010. gadā. SIA valdes loceklis Māris Slokenbergs dalībniekus iepazīstināja tuvāk ar viesnīcas labdarības panākumiem kopš sākuma gadiem. Atbalstīti studenti, vecie ļaudis, skolas, Lestenes Brāļu kapi, Okupācijas muzejs un vēl daudz kas cits. Viesnīcas direktore Evita Žvarte pirmo reizi piedalījās dalībnieku pilnsapulcē. Viņa pastāstīja par saimniecisko darbību un turpmākiem plāniem. Lielākā pārmaiņa būs redzama 2013. gadā kafejnīcā un restorānā, ko pārņems Latvijā ļoti pazīstams šefpavārs Heinrichs Erhards. Par SIA valdes locekļiem uz nākamajiem trim gadiem ievēlēti Māris Slokenbergs (20 balsis), Pēteris Pētersons (18 balsis), Ilze Grickus (13 balsis). Jautājumā par viesnīcas iekļaušanu Trastā balsošana nenotika, jo atklājās, ka iespējama pastāv, ka agrāk kādā no pilnsapulcēm ticis pieņemts lēmums neieklāut Rīgas viesnīcu Trastā. Ja tas tā ir, pilnsapulcei vajadzētu tādu lēmumu atcelt. Pilnsapulce pieņēma rezolūciju, kurā pateicās Ādolfam Sīlim par lielo darbu viesnīcas dibināšanā un veiksmīgā vadīšanā kopš 1994. gada.

Ilze Grickus/Una Torstere

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA ★★★★★

WWW.HOTELRADIUNDRAUGI.LV

MĀRSTAĻU IELA 3 | RĪGA LV1050 | LATVIJA | +371 6782 0200

LAIPNI LŪGTI RĪGĀ, ANGLIJAS DAUGAVAS VANAGU FONDA VIESNĪCĀ “RADI UN DRAUGI”!

Latvijas Okupācijas muzejs saņem lielu testamentāru novēlējumu

Latviete no Anglijas Spodra Zariņa savā testamentā Latvijas Okupācijas muzejam novēlējusi 72 200 sterliņu mārciņu jeb 61 977 latu.

Spodra Zariņa (pirmslaulības uzvārdā Tomsone) dzimusi 1923. gadā Kuldīgā. Absolvējusi Viļa Plūdoņa ģimnaziju. Otrā pasaules kara laikā kopā ar vīru Jāni Skulti devās bēgļu gaitās un nonāca Vācijā, bet 1947. gadā – Anglijā. Tur Spodra strādāja par zīda audēju. Diemžēl uzsākto dzīvi svešumā pārtrauca Jāņa pāragrā nāve.

1964. gadā Spodra salaulājās ar Bradfordas ev.lut. draudzes priekšnieku Jāni Zariņu. Brīvajā laikā viņa dziedāja Bradfordas jauktajā korī „Līgo” un kvartetā „Pērsē”. Piedalījās vairākos dzies-

Spodra Zariņa

mu svētkos Anglijā, Vācijā, Gotlandē un Latvijā. Lai arī mūža nogalē veselība neļāva atgriezties Latvijā, Spodra dzīvoja ar sapni par Latvijā.

Spodra Zariņa mirusi Bradfordā 2011. gada nogalē. Viņas testamentāro novēlējumu saņēmusi arī Viļa Plūdoņa Kuldīgas ģimnazija.

Okupācijas muzejs ir pateicīgs par dāsno novēlējumu. To iecerēts izlietot muzeja pārbūvētās ēkas - *Nākotnes Nama* iekārtošanai.

Tiem, kas grib mācīties

Jau trešo gadu Latvijā var iegūt Lielbritānijas *Edexcel BTEC Level 3 Subsidiary Diploma in Business*

Eiropas kultūras un biznesa izglītības centrs (EKBIC) ir pirmā izglītības iestāde, kas saviem studentiem gan Latvijā, gan pasaulē piedāvā šo starptautiski atzīto Lielbritānijas diplomu iegūt Latvijā. Iegūtais diploms apliecina, ka veiksmīgā sadarbībā ar Humānāro privātgimnaziju, Cēsu Valsts ģimnaziju un *South Nottingham College* (Lielbritānija) 170 jaunieši paralēli mācībām vispārīgizglītojošā skolā ir ieguvuši zināšanas par biznesu un uzņēmējdarbību.

Centra direktore **Sarmīte Diķe** stāsta: „Eiropas kultūras un biznesa izglītības centra darbība vērsta uz to, lai mūsu jauniešiem sniegtu iespēju iegūt labu, konkurētspējīgu izglītību tepat Latvijā, nevis lai tik daudzi brauktu prom. Mainoties laikam un ekonomiskajai situācijai, cilvēkiem ir nepieciešama pēc jaunām, daudzpusīgām zināšanām, kas ļautu iekļauties 21. gadsimta straujajā attīstībā it visās dzīves jomās. Šķiet, šobrīd vairs nepietiek tikai ar vienas zinātņu jomas pārzināšanu, cilvēkam, lai sevi pilnveidotu, ir jāapgūst zināšanas vairākās nozarēs, jāveido savs zināšanu, prasmju un pieredzes komplekts, nepārtraukti jāmācās.”

Direktore vietniece **Solvīta Suchanova**: „Atsaucoties uz Finanču un kapitāla tirgus komisijas rīkotās diskusijas „Sabiedrības izglītošanas virzieni finanču jomā” atzinumu, ka ekonomika skolās jāmača kā obligāta mācību priekšmets, ka svarīga ir ne tikai skolēnu izglītošana, bet arī pieaugušo zināšanu līmeņa celšana finanču jomā, ka Latvijai nepieciešama biznesa jautājumos zinīga sabiedrība, ar gandarījumu secinām, ka mēs jau to darām, jo starptautiskā sadarbība nodrošinājusi *Edexcel* izglītības programmu ienākšanu Latvijā, **jau kopš 2009. gada mēs īstenojam *Edexcel* (Lielbritānija) BTEC kvalifikācijas programmu apguvi dzimtenē.**”

Sarmīte Diķe: „Sniedzot iespēju iegūt Lielbritānijas diplomu Latvijā, Eiropas kultūras un biznesa izglītības centrs ir radījis vidi, kur mērķtiecīgiem, uzņēmīgiem un neatlaidīgiem Latvijas jauniešiem apliecināt savu profesionālo izaugsmi. Mūsu studenti ir no dažādām Latvijas pilsētām - Rīgas, Jūrmalas, Cēsim, Jelgavas.

Humānāro privātgimnazijas direktore **Ināra Kalniņa** dalās pieredzē: „Kad Latvijā tika piedāvāta starptautiskā biznesa izglītības programma, mūsu skolas jaunieši kļuva par pirmajiem šīs programmas studentiem. Skolēni un viņu vecāki novērtēja iespēju paralēli Latvijas izglītības dokumentam iegūt arī Lielbritānijas izglītības diplomu.”

Sarmīte Diķe: „Mūsu studentus vieno vēlme gūt jaunus zināšanas par biznesu, ekonomiku un uzņēmējdarbību. Iegūtās zināšanas viņi apliecina darbos, jo par katru no sešiem mācību priekšmetiem viņiem ir jāuzraksta darbs angļu valodā. Par

Eiropas kultūras un biznesa izglītības centra Edexcel BTEC programmu vadītājs Māris Uzuleņš

mūsu skolēnu augsto sagatovitību liecina rezultāti. Piemēram, pagājušajā gadā skolēni saņēmuši vērtējumu *Distinction* (nokārtots ar izcilību) vai *Merit* (nokārtots labi). Mēs savu izglītojošo darbību redzam sadarbībā – balstoties pieredzē, ko mums piedāvā darbība Latvijas izglītības sistēmā mijiedarbībā ar Lielbritānijā gūto pieredzi, mēs spējam radīt vidi cilvēkam, kurš vēlas mācīties, tā ka viņš pats spētu strādāt tā, lai no darba ņemēja kļūtu par darba devēju. Spējot apvienot Latvijas izglītības sistēmas prasības un Lielbritānijas lielākās eksaminācijas institūcijas *Edexcel* prasības, esam lepnī, ka mūsu jauniešiem ir izdevies iegūt labu izglītību.”

Solvīta Suchanova: „Mūsu biznesa izglītības programmas absolventi ar panākumiem turpina studijas gan Latvijas Universitātē, Rīgas Stradiņa universitātē un Rīgas Tehniskajā universitātē, gan Notinghamas universitātē, Aberdinas universitātē, Bradfordas universitātē, Londonas Mākslas universitātē, Hāgas universitātē un dažādu kolledžu augstāka līmeņa izglītības programmās.”

Biznesa izglītības programmas vadītājs **Māris Uzuleņš** iepazīstina ar mācību procesu: „Šobrīd piedāvājam *Edexcel BTEC Level 3 Subsidiary Diploma in Business*. Programmas saturā ir seši ar biznesu saistīti mācību priekšmeti: *Komercdarbības vide* (*Business environment*), *Komercdarbības resursi* (*Business resources*), *Ievads mārketingā* (*Introduction in marketing*), *Komercdarbības komunikācija* (*Business communication*), *Komercdarbības grāmatvedībā* (*Business accounting*) un *Radoša pieeja produkta virzībai tirgū* (*Creative product promotion*), ietver reklāmas veidu analīzi un to lietojumu, informāciju par reklāmas aģentūrām un reklāmas kampaņas izveidi).

Katrā no šiem sešiem mācību priekšmetiem students veic pētniecisku darbu par konkrētiem uzņēmumiem un raksta ieskaites darbu. Pētniecisko darbu

Pie savas eglītes likteņdārzā. Pirmajā rindā pirmā no labās Solvīta Suchanova, piektā - Ināra Kalniņa, septītā - Sarmīte Diķe

kvalitāti nodrošina vairākkārtējas pārbaudes Latvijā un Lielbritānijā, kā arī plāģiātsma pārbaudes, lietojot *Turnitin* programmu un *Harward referencing style*.

Mācības ir par maksu, taču izdevīgie sadarbības noteikumi studentiem sniedz iespēju starptautiski atzīto diplomu gan klātienē, gan tālmācībā iegūt Latvijas izglītības iestādē un mācīties vairākkārt izdevīgāk nekā Lielbritānijā. Zināšanas, prasmes un diploms tiek iegūti paralēli darbam vai mācībām skolā, netērējot papildu gadus un ietaupot finansiālos līdzekļus. Diploms paver plašākas darba iespējas Lielbritānijā un citur Eiropā, darba devēji pazīst šo diplomu un zina darbinieka zināšanu līmeni, tas ļauj pilntiesīgi konkurēt starptautiskajā darba vidē, jo apliecina BTEC studiju programmas absolventa profesionālo kvalifikāciju.”

Sarmīte Diķe: „Eiropas kultūras un biznesa izglītības centrs ir atvērts jaunu dažāda vecuma studentu uzņemšanai, tāpēc, **lai kuŗā pasaules malā jūs arī atrastos, aicinām katru interesentu izvērtēt, kuŗš studiju modelis (klātienē vai tālmācībā) būtu piemērotāks, un mērķtiecīgi jau šoruden uzsākt mācības.**”

Studentu un absolventu atsauksmes

Kristaps Ozols, absolvents, Latvijas Universitātes students: „Latvijas Universitātē studēju jurisprudenci, bet biznesa mācības kolledžā man deva labu ieskatu, kā savas zināšanas varētu izmantot uzņēmējdarbībā. Patiecoties šim studijām, man veidojas jaunam uzņēmējam nepieciešamais zināšanu un prasmju komplekts.”

Dina Ābola, absolvente, Humānāro privātgimnazijas 12. klases skolniece:

„Vispīlgtākais, kas palicis atmiņā, ir brauciens uz Angliju, biznesa plāna veidošanas nodarbības, kad nedēļa tika pavadīta kopā ar gudriem, uzzināt un iemācīties grībošiem studentiem. Es no sirds ieteiktu tiem, kas vēlas apgūt kaut ko

Edexcel BTEC Level 3 Subsidiary Diploma in Business absolventi Nottinghamā, Lielbritānijā

jaunu un pavērties plašāk nākotnē, ka šī iespēja ir jāizmanto.”

Līta Dubrova, absolvente, tagad Rīgas Stradiņa universitātes studente:

„Paralēli mācībām ģimnazijā tika piedāvāta iespēja mācīties starptautisku biznesa programmu. Tā likās laba ideja - pilna vidusskolas mācību viela un vēl starptautiski atzīta profesionālā kvalifikācija. Mācības bija aizraušīgas un uz praksi vērstas. Noteikti visiem iesaku pamēģināt un iegūt šo vērtīgo pieredzi. Iegūtās zināšanas būs lielisks starts visiem, kas vēlas uzsākt biznesu vai izprast, kā tas darbojas.”

EKBIC dibināts 2006.gadā. Centrs piedāvā dažādas profesionālās pilnveides un tālākizglītības programmas, metodiskos, informatīvos un konsultatīvos pakalpojumus, sekmē izglītošanu latviešu valodā, svešvalodās, biznesa izglītībā un kultūras jomās, kā arī sagatavo starptautiskajiem eksāmeņiem. Sadarbībā ar valsts un starptautiskajām izglītības biedrībām un asociācijām piedalās konferencēs un semināros, Eiropas Savienības izglītības programmās u.c.

EKBIC ir Lielbritānijas Tirdzniecības kameras Latvijā (British Chamber of Commerce

in Latvia) un Amerikas Tirdzniecības palātas Latvijā (The American Chamber of Commerce in Latvia) dalībnieks, **Baltijas starptautiskās izglītības padomes (Baltic Council for International Education) un ASV Izglītības informācijas un testēšanas centra sadarbības organizācija.** Skolotāja Ilze Kreišmane veic kvalitatīvu studentu sagatavošanu starptautiskajiem eksāmeņiem (IELTS, TOEFL, GMAT, GRE). Līdz ar to ir nodrošināta mūsu studentu uzņemšana gan Eiropas, gan ASV augsta prestiža augstskolās.

Kopš 2006. gada izveidojusies noturīga sadarbība ar Nottinghamas pilsētas izglītības iestādēm, notikusi vairākkārtēja pieredzes apmaiņa gan Latvijā, gan Lielbritānijā, piemēram, ar *New College Nottingham*, *Castle College Nottingham* un *South Nottingham College* pedagogiem, Nottinghamas Trentas universitātes pārstāvjiem.

Uzzinai

Eiropas kultūras un biznesa izglītības centra koordinātas
Kurbada ielā 2, Rīgā, LV1009,
tālr./fakss 67240774.
e-pasts biznesaizglitiba@biznesaizglitiba.lv
www.biznesaizglitiba.lv

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents ASV

Darba vizītes ietvaros ASV Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš 28. septembrī apmeklēja Jeila universitāti Nūheivenā, Konektikutas pavalstī, kur tikās ar universitātes mācībspēkiem, latviešu izcelsmes ortopēdijas profesoru Kristapu Keggi, studentiem, kā arī iepazinās ar mācību bazi un bibliotēkām šajā universitātē – vienā no pasaulē visaugstākā prestiža mācību iestādēm.

Ņujorkā Valsts prezidents tikās ar ASV Ebreju organizācijas (*American Jewish Committee AJC*) pārstāvjiem, lai apmainītos viedokļiem par starptautiskām aktualitātēm, kā arī par abām pusēm aktuāliem jautājumiem, kas ļauj uzturēt konstruktīvu dialogu starp ebreju kopienā un Latvijas valsti.

Budžeta projekts bez aizdevēju palīdzības

Finanču ministrs Andris Vilks (*Vienotība*) 28. septembrī devās tradicionālajā gājienā no Finanču ministrijas ēkas uz Saeimu, nesot budžeta portfeli ar valdības sagatavoto nākamā gada budžeta likumprojektu. Budžeta portfelis tika pasniegts Saeimas priekšsēdei Solvītai Āboltiņai (*Vienotība*) kopā ar miniportfelīti – zibatmiņu, kurā ir gan nākamā gada valsts budžets, gan arī nākamā trīs gadu budžets. Pasniedzot budžeta portfeli, Vilks uzsvēra, ka šis ir pirmais budžets pēdējo četru gadu laikā, ko Latvijas valdība ir sagatavojusi patstāvīgi, bez starptautisko aizdevēju palīdzības. “Šis budžets ir saistāms ar valsts izaugsmi,” sacīja ministrs.

Arī Āboltiņa, saņemot budžeta portfeli, pauda gandarījumu, ka šis ir nākamā gada budžets, kas

isagatavots patstāvīgi, un uzsvēra, ka jau šogad ir sasniegts tāds izaugsmes līmenis, kādu starptautiskie aizdevēji Latvijai prognozēja 2017. gadā. “Tas apliecina, ka mēs spējam strādāt ar apzinātu domu par izaugsmi,” teica Saeimas priekšsēde.

CVK lūgs atzinumus ekspertiem

Centrālajā vēlēšanu komisijā saņemti vairāk nekā 12 000 parakstu, lai nepilsoņu pilsonības jautājumā izsludinātu parakstu vākšanas otro posmu. Lēmuma pieņemšana atlikta uz mēnesi. Kaut arī saņemts Valsts prezidenta kancelejas, Saeimas juridiskā biroja un citu institūciju atzinums, CVK nav pārliecināta, ka likumprojekts ir pilnīgi izstrādāts. Iepriekš saņemtajos atzinumos likumprojekts nav analizēts no starptautisko tiesību viedokļa. Tāpēc CVK lūgs Ārlietu ministriju, Tiesībsargu biroju, LU Juridiskās fakultātes Starptautisko un Eiropas tiesību zinātņu katedru un starptautisko tiesību ekspertus sniegt savus atzinumus.

Kariņš pret „skaldi un valdi” politiku

Eiropas Parlaments ar nozīmīgu balsu pārsvaru atbalstījis Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas deputāta no Latvijas Krišjāņa Kariņa sagatavoto likumprojektu. Tas paredz vienotu Eiropas Savienības (ES) pieeju sadarbībai ar trešajām valstīm enerģētikas piegāžu jomā. Tas ir nozīmīgs solis vienotas ES enerģētikas ārpolitikas virzienā, kurā veicinās energoapgādes piegāžu drošību un pēc iespējas zemākas cenas patērētājiem visās dalībvalstīs.

Likumprojektā skarta situācija arī gāzes sektorā. Septembra sākumā Eiropas Komisija uzsāka oficiālu izmeklēšanu pret Krievijas gāzes uzņēmumu *Gazprom* par iespējamu ļaunprātīgu monopolstāvokļa izmantošanu Austrumeiropā un Centrāleiropā, tostarp Latvijā. K. Kariņš uzsvēra: “Eiropa ik gadus kļūst atkarīgāka no importētiem energoresursiem. Patlaban ES importē aptuveni 60% no tai nepieciešamās dabasgāzes, Latvija, kā zināms, – visus 100%. Galvenais gāzes piegādātājs Eiropai ir *Gazprom*, kas slēdzot ar katru dalībvalsti atsevišķu līgumu par gāzes cenu un piegādi, piekopj “skaldi un valdi” politiku. No tās cieš patērētājs, kas maksā dārgāk.”

Ušakovs pret LPS

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis (*Vienotība*) un Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) priekšsēdis Andris Jaunsleinis parakstīja valdības un LPS vienošanās un domstarpību protokolu par 2013. gada valsts budžetu. Uz to tūlīt reaģēja Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs. Viņa ieskatā LPS sarunās par iedzīvotāju ienākuma nodokļa proporcijām nav atradusi iespēju nekādā veidā aizstāvēt pašvaldību intereses un ir pakļāvusies *Vienotības* ministru spiedienam, atļaujot diskriminēt rīdziniekus. Rīga neredz nekādu jēgu aktīvai dalībai LPS, un tāpēc tās dalība LPS ir jāaptur. Rīgas dalības maksa organizācijai 2013. gadā 50 000 latu apmērā tiks novirzīta rīdzinieku vajadzībām.

Uzbrukums Daugavas Vanagiem

Deputāte Irina Cvetkova (*Saskaņas centrs*), komentējot diskusijas izraisījušā Bauskas piemiņkļa atklāšanu, paziņojusi, ka Daugavas Vanagi (DV) ir nacistiska organizācija un Trešā reicha ideju turpinātāja. DV Organizācija ir gatava savu cieņu aizstāvēt tiesā.

Daugavas Vanagu Daugavgrīvas nodaļas vadītāja Edgara Engīzera ieskatā deputāte šādi atražo padomju propagandas radītos mītus par visiem trimdas latviešiem kā par Latvijai nevēlamām personām, šo nevēlamību raksturojot ar PSRS ieviesto smagāko lamuvārdu – fašisti. Daugavas Vanagu organizācijai nekad nav bijis nekā kopīgs ar nacisma idejām.

Plašsaziņas līdzekļos Irina Cvetkova paskaidro, ka viņas pārliecības pamatā ir Daugavas Vanagu rīkotie vai atbalstītie notikumi, piemēram, leģionāru gājieni 16. martā vai Bauskas memoriāla izveide. Cvetkova, kas arī agrāk skarbi izteikusies pret “neīstajā pusē kaņķotiem” Otrā pasaules kara veterāniem, strādā Sabiedrības saliedētības komisijā (!). Nesen viņa apstiprināta arī īpašā komisijas darba grupā Otrā pasaules kara veterānu samierināšanai. Komisijas priekšsēdis Ilmārs Latkovskis (Nacionālā apvienība) nevēlējās komentēt savas kollēģes izteikumus, taču atzina, ka sabiedrības saliedētībai šādi publiski apvainojumi nenāk par labu.

SPILGTS CITĀTS

Akmeņiem bija jāklie dz, bet...

Bijušais iekšlietu ministrs, tagad fonda *Culture Bridges International* prezidents Ēriks Jēkabsons intervijā *NRA* analizē pašreizējo politisko situāciju Latvijā, stāsta par citur pasaulē redzēto. Svarīgi ir Jēkabsona secinājumi par mūsu specdienestu darbu. Viņam tika jautāts par Latvijas drošības apdraudējumiem un vai bija iespējams neitralizēt Lindermanu, kas ar Latvijai uzspiesto valodas referendumu nodarīja lielu ļaunumu.

Man - bijušajam iekšlietu ministram ir kauns, ka viens boļševiks, avantūrists un nepilsonis pazemoja visu latviešu nāciju, izdzēnot bāleļņus uz referendumu. Tur jau akmeņiem bija jāklie dz, bet politiķi un drošībnieki lielākoties klusēja. Likuma noteiktajā kārtībā Lindermanu bija iespējams neitralizēt, lai nepieļautu viņa destruktīvās darbības. Tā darbojas attiecīgie dienesti visā pasaulē. Es savulaik pavēlēju izsūtīt pretvalstisku elementu un provokatoru Aleksandru Kazakovu, un tas bija mans - ministra lēmums.

Specdienestiem ir dažādas iespējas. Latvijas specdienesti cītīgi izpilda ES dotos uzdevumus, taču viņiem katastrofāli pietrūkst radošas pieejas, lai aizstāvētu savu valsti un tās drošību. Kadā ASV speciālistu tikšanās reizē tika izteikta doma, ka Latvijas specdienesti ir politizēti, par pierādījumu minot vairāku gadu laikā šeit notikušos pompozos arestus, pēc kuriem nevienam arestētais nav notiesāts. Savādi pēc šo speciālistu domām ir tas, ka visas šīs aiztu-

rēšanas tiek nofilmētas un tūdaļ palaistas TV, – tā tad notiek informācijas noplūde, kuŗas realizēšanā ieinteresēti attiecīgi politiski spēki. Nav pat jābūt kodolfiziķim, lai saprastu, ka konkrētas aprindas rikojas uz savas revolūcionārās pārliecības pamata! Taču atšķirībā no Amerikas Latvijā nav nevainības prezumpcijas, bet ir vainas prezumpcija! Tā rada baumu, intrigu un nenovīdības vīdi. Taču, patiesību sakot, pietiek jau ar Lindermana faktu vien, lai pateiktu, ka mūsu specdienesti neaizstāv Latvijas valsti.

Ērika Jēkabsona atziņas

- Mēs visu laiku viņamies – Saeimā, partijās, līderos, cilvēkos, krievos, amerikāņos, kaimiņos, Eiropas Savienībā. Tas liecina par garīgo infantilismu, jo neredzam lielos kopsakarus. Tā arī mēs paliekam – vīlušies, nelaimīgi, iegrimuši smīnošā nirdzīgumā par visu un visiem.

- Mūsu specdienestu darbība ir likumiski sinhronizēta ar NATO un ES prasībām, taču, ja tās vadītājiem pietrūkst vizionārisma, arī viņi kļūst par parastiem funkcionāriem bez naktņnes vīzijām un patriotisma, par viegli manipulējamām būtnēm, kas turklāt neidentificē briesmas, kuŗas var apdraudēt Latviju.

- Baltijas valstu iedzīvotāji, kas bija ļoti lielās cerībās par atgūto brīvību, sajuta, ka, pāejot Atmodas gadiem, to laiku patiesos cīnītājus un vizionārus nomainīja konjunktūristi un tehnokrati, kas izzaga valsti, demokrātijas vietā atnesot banditokrātijā.

Valodai draud „digitāla izmiršana”

Eiropas valodu tehnoloģiju eksperti veikuši pētījumus par mazo tautu valodu stāvokli globālizētajā pasaulē. Pētījumu rezultāti publicēti Eiropas valodu dienā, un tie nav iepriecinoši. Vairāk nekā 20 Eiropas valodām, tostarp latviešu valodai, draud “digitāla izmiršana”, tām trūkst tehnoloģisku risinājumu.

Pētnieki analizējuši visu Eiropas Savienības valstu valodas, kā arī islandiešu, serbu un abu norvēģu valodas dialektu attīstības iespējas mūsdienu tehnoloģiju pasaulē. Secināts, ka vislabākajā situācijā ir angļu valoda – tās spēja funkcionēt digitālajā vidē ir lieliska, tāpēc tā ierindota visaugstākajā kategorijā. Par ļoti sarežģītu ekspertu vērtē mazāko Eiropas valodu – latviešu, lietuvisu, maltiešu, islandiešu situāciju.

Datorprogrammatūras izstrādātāju uzņēmuma *Tilde* valdes priekšsēdis Andrejs Vasiļjevs tagadējo situāciju salīdzina ar izaicinājumu, ko valodas pārvarēja tolaik, kad Johans Gūtenbergs izgudroja iespiedpresi. Tās valodas, kuŗas nedrukāja grāmatas, pamazām iznīka. Tagad pakāpeniska iznīšana draud valodām, kuŗām nav radīts pilnvērtīgs tehnoloģiskais nodrošinājums. Ko nozīmē tehnoloģiskais nodrošinājums? A. Vasiļjevs paskaidro: “Elementārākās

darbības ir iespēja rakstīt ar datoru latviski, pārbaudīt pareizrakstību. Tas mums ir, un tas jau ir ļoti labi. Taču jaunākās tehnoloģijas nozīmē arī, ka dators spēj sazināties ar cilvēka balsi.” Latviski, piemēram, nav pieejamas programmas, kad dators pats tekstu subtitrē vai balss ieskaņojumu pārvērš rakstītā tekstā. Latviski nav izmantojamas arī informācijas analīzes tehnoloģijas, kas automatiski analizē visu pieejamo informāciju par kādu tematu. Secinājums: jo mazāks dators sapratis latviski, jo vairāk apdraudēta būs latviešu valoda.

Rīgas pasažieru ostā

netālu no Vanšu tilta 30. septembrī pietauvojās viens no lielākajiem buriniekiem pasaulē – Sanktpēterburgas Jūras akadēmijas burukuģis *Mir*. Burinieku bez maksas varēja apskatīt rīdzinieki.

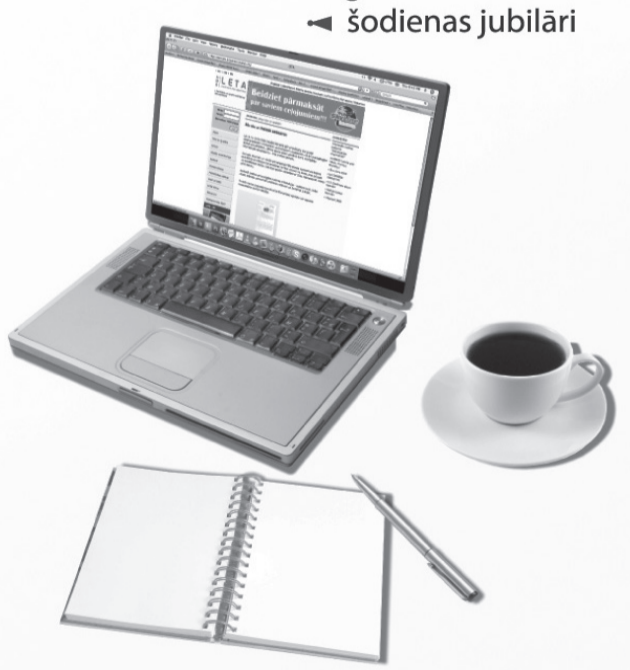
Trīsmastu burinieks *Mir* uzbūvēts 1987. gadā Gdaņskas kuģu būvētavā. Ar savu nedaudz mainīto buru dizainu *Mir* tiek uzskatīts par ātrāko mācību burinieku pasaulē. Tā garums ir 110 m, maksimālā iegrime – 6,5 m. Kopš 1998. gada burinieks *Mir* ir Sanktpēterburgas oficiālais vēstnesis ārvalstīs. Tas ir ilggadējs *The Tall Ship Races* dalībnieks un vairākkārtējs uzvarētājs.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc rītu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā – internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Par Bauskas Valsts ģimnaziju - un ne tikai

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

skolu 9. un 10. klašu jaunieši.

“Ceru, ka esat šurp braukuši ar sirdi un prātu,” - tā sapulcējušos skolēnus un pedagogus uzrunāja Dzejas dienu rīkotāja Vija Cerusa, Bauskas Valsts ģimnazijas latviešu valodas un literatūras skolotāja. *Billīšu* saim-

Kā ziņo *Bauskas Dzīve*, tradicionālā Dzejas dienā Edvarta Virzas dzimtas mājās *Billītes* šogad pulcējušies desmit novada

niece Anna Žigure uzslavēja Viju Cerusu par radošumu Dzejas dienu rīkošanā.

Izlasījis šis rindiņas, satrūkos: Bauskas Valsts ģimnazija – kur es par to esmu lasījis? Man mājās glabājas daži pirmskaŗa avīžu eksemplāri. Nu kā tad – *Jaunāko Ziņu* 1937. gada 21. jūnija numurs.

Skatos un lasu: “Valsts ģimnazijas izlaiduma akts Bauskā notika sestdien aizsargu nama lauru kokiem greznotā zālē. Kā Izglītības ministrijas pārstāvis aktā ieradās Zemgales lielais

dzejnieks Plūdonis, kas uzrunā abiturientiem aicināja sekot Vadonim. Svinīgā akta dalībnieki sumināja valsts vadību.”

Jā, tas bija t.s. 15. maija laikmets, un tā “vadības sumiņāšana” tika visnotaļ veicināta. Pats toreiz – man bija deviņi gadi – mācījies Rīgas Franču licejā, kas bija latviešu skola, un labi atceros, ka klasēs bija plāksnītes ar uzrakstiem: “Katrs savā darbā, visi valsts darbā. K. Ulmanis”, “Latvijas vārds – svēts vārds”, “Degsim Latvijai”.

Labs ir. Bet tālāk *Jaunāko Zi-*

ņu skopajā informācijā lasām: “Ģimnaziju šogad beiguši: Jānis Bračka, Belle Bochurs, Olga Fichtenberga, Zelma Jurevice, Leizers Kristals, Margita Leite, Austra Likā, Jēkabs Millers, Pēteris Miļuns, Sarra Okļanska, Frīda Pozmantere, Alīda Stachmane, Eduards Vanovskis, Ernests Viksne, Šoels Zalmanovičs.”

Piecpadsmit abiturienti, tostarp pieci mani tautieši. Tā bija īsta integrācija – pirms 75 gadiem. Viņi mācījās latviešu skolā, nebūt nenoliedzot savu etnis-

ko izcelsmi. Jādomā, ka gaisotne šajā latviešu ģimnazijā bija laba.

Diez vai kāds no šiem pieciem ir pārdzīvojis holokaustu...

Iespējams, ka *Laika/Brīvās Latvijas* lasītāju vidū vēl ir dzīvs kāds, kas paguva mācīties Bauskas valsts ģimnazijā. Iespējams, ka šo ģimnaziju beiguši kāda vecāki.

Šie abi fragmenti, kas vēsti par Bauskas latviešu ģimnaziju pirms 75 gadiem un tagad, vedina uz pārdomām.

Franks Gordons

Kad reliģija kļūst pārlietu uzmācīga

Reliģija vai ticība dažādiem cilvēkiem nozīmē dažādu nojēgumu. Vienam tas būs mierinājums, citu iepriecinās. Baznīca var būt svētvieta vai patvēruma un glābiņš. Es pats kalpoju par asistentu un arī par dievkalpojumu vadītāju Rīgas Sv. Glābēja anglikāņu baznīcā.

Taču ir arī pietiekami daudz gadījumu, kad cilvēki reliģiju izmanto par ieroci. Piemēri nav ar uguni meklējami. Daudzu gadu garumā Īrijā vieni pret otriem kaŗo katoļi un protestanti. Daudz kas no tā, kas darās Tuvajos Austrumos, ir pamatots reliģijā. 2001. gada septembrā uzbrukums Amerikas Savienotajām Valstīm, kad sabruka lielie Ņujorkas dvīņu torņi un pamatīgi tika bojāta ASV bruņoto spēku centrālā mītne Pentagonā, bija terorisma akts, kuŗa fundamenti atkal bija **ticība**.

Pašos ASV bruņotajos spēkos pēdējos gados pamatīgi ir attīstījusies tā dēvētā evaņģelisko kristiešu kustība, dzirdēts par kaŗavīriem, kuŗiem jāpacies nicinājums un reizēm arī fiziski uzbrukumi, ja viņi atsakās piedalīties attiecīgos rituālos, piemēram, lūgšanā pie pusdienu galda. Kaŗu Irakā toreizējais ASV prezidents Džordžs Bušs jaunākais nodēvēja par „krusta kaŗu”, un reti kad pasaulē ir kāds kaŗš, pirms kuŗa kaŗavīrus un arī ieročus nesvētītu kāds garīdznieks, ļoti lielā mērā par spīti tam, ka, piemēram, Bībelē viens no centrālajiem principiem ir miers, nevis kaŗš.

Latvijā par šo temu šonedēļ nācies domāt saistībā ar grāmatām, kas iznākušas Labklājības ministrijas paspārnē. To nosaukumi ir „Diena, kad Kārlis bija Karlina” un „Diena, kad Ruta bija Richards”. Grāmatas ir tulkošanas no daŗu valodas, tās domātas pirmsskolas vecuma bērniem, un to pamatā ir doma, ka zēni reizēm vēlas darīt to, kas tradicionāli ir pierakstīts meitenēm, un otrādi. Abi bērni pa-

mostas istabā, kas rotāta otram dzimumam ierastā veidā, un pakāpeniski nonāk pie secinājuma, ka nav iemesla itin visu dalīt starp zēniem un meitenēm. Tā tas, protams, ir arī dzīvē. Virtuves mākslu tradicionāli piedēvē sievietēm, bet pasaules slavenākie pavāri lielākoties ir vīrieši. Dienā, kad *Latvijas Avīzē* bija ziņots par jezgu, kas izraisījusies saistībā ar minētajām grāmatām, tajā pašā laikrakstā bija publicēts stāsts par Anastasiju Grigorjevu, kas uzvarējusi brīvās cīņas sacensībās. Brīvā cīņa, protams, nav nekas tāds, par ko domātu „vidēja - caurmēra” meitene, bet Anastasija acīmredzot domā citādi. Viņa cīnās. Viņa uzvar.

Skandalu par minētajām grāmatām izraisījuši tā dēvēto ģimenes vērtību aizstāvji, un te nu atkal centrālais elements ir reliģija. Vairākas nevalsts organizācijas nekavējoties pieprasīja labklājības ministres Ilzes Viņķeles demisiju, starp tām bija arī Latvijas Evaņģeliskā asociācija, kuŗa teicas pārstāvam 27 dažādas organizācijas. Āza kāja šajos protestos nav dzimuma loma, tā ir homoseksualitāte. Rīgas domē deputāts Dainis Turlais paziņoja savu secinājumu, proti, šīs grāmatas acīmredzot nozīmē, ka noteikumus mūsu valstī diktē „pediņi” (tikpat acīmredzami deputāts nesecina, ka ievēlētai amatpersonai būtu jāizvairās no rupjībām). Kāds luterāņu mācītājs Kristīgā radio raidījumā apgalvoja, ka grāmatas saturs esot saistāms ar komunismu un nacisma filozofiju, savukārt citā intervijā viņš bīdis, ka „grāmata populārizēs bērnu vidū homoseksualitāti”. Tas, ka grāmatā, kas domāta pirmsskolēniem, par seksu vispār nekas nav teikts, šāda tipa ļautiņus netraucē nemaz. Pasaulē netrūkst garīdznieku, kuŗiem homoseksualitāte ir absolūtais fetišs, brīžiem šķiet, ka ne par ko citu viņi nespēj domāt. Un piesaukt komunismu un nacismu? Nu, labrit! Kādas muļķības!

„Ģimenes vērtību” aizstāvji ne tikai mūsu valstī, bet arī citur

pasaulē šo jēdzienu lielākoties reducē uz principu „homoseksualitātei nē”. Lasītāji droši vien atceras, ka 2006. gadā Saeimas „gudrās galvas” laboja Satversmi, lai pateiktu, ka laulība Latvijā iespējama tikai starp vienu sievieti un vienu vīrieti, lai arī tas pats jau bija pateikts Civillikumā. Tikpat dedzīgi šāda veida ļaudis neraizējas par ģimeni pēc tam, kad ir noslēgta attiecīgā laulība. „Normālas” lūk, mūsu valstī ir ģimenes, kuŗās vecāki nepārtraukti ir piedzērušies, reizēm bērņus svilina ar degošām cigaretēm un vismaz vienā gadījumā pavisam mazu zidaini izmet pa logu. „Normālas” tās ir tikai tāpēc, ka tur ir viena sieviete un viens vīrietis. Kā teica kāds Amerikas asprātis, šāda veida reliģioziem cilvēkiem cilvēka dzīvība ir svarīga no augļa ieņemšanas līdz piedzimšanas brīdim, pēc tam vairs ne, un tas ir skaidri acīmredzams arī šajā gadījumā.

Reliģijas ietekmi sabiedrībā un politikā ļoti skaidri jūt mūsdienas amerikāņi, tur mūsu laikraksta lasītāji zina, ka „ticībā” pamatoti bijuši apgalvojumi, ka būtu jāaizliedz visi kontraceptīvie līdzekļi (caurkritušais prezidenta amata kandidāts Rīks Santorums), ka ir arī kaut kas tāds kā „legitima izvarošana” (ASV Senāta kandidāts no Misūri pavalsts Tods Aikins), ka aborts būtu aizliedzams pat tad, ja grūtniecība ir izvarošanas vai asinsgrēka sekas, vai arī ja tā apdraud mātes veselību u.tml.

Protams, šāda veida absurdiem apgalvojumiem nebūtu noiets, ja pēc tiem nebūtu pieprasījuma. Amerikā (un ne tikai) ir pietiekami daudz ļaužu, kuŗu ieskatā katrs vārds Bībelē ir svēta patiesība un tāpēc evolūcijas teorija ir nepareiza, pasaule ir

tikai 7000 gadu veca, Ādams un Ieva rotaļājušies arī ar dinozauriem u.tml. Kentuki pavalstī vesels mūzejs ir veltīts šāda veida „pārlicēbai”. Arī Bībelē, protams, netrūkst pretrunu un, ja viens variants ir pareizs, tad citi acīmredzami nepavisam nav pareizi. Kaut vai tas, ka ikkatrā no četriem evaņģēlijiem ir citādi atstāstīti Jēzus pēdējie vārdi pie krusta. Tikai liekuļi mēdz Bībeli vicināt pa gaisu tad, kad ir jāoponē tā dēvēto seksuālo minoritāšu tiesībām, daudz ko citu no Svētajiem rakstiem viņi itin vienkārši ignorē. Jā, Bībelē ir teikts, ka vīrietim ar vīrieti nevajag kopoties (Bībelē, tāpat kā daudz kur citur vēsturē, par sievietēm šajā ziņā ir maz domāts). Taču Bībelē ir arī teikts, ka nepaklausīgi bērņi būtu jānogalina, ka ģimene savu meitu mierīgi var pārdot verdzībā, ka ar nāvi būtu jāsoda jebkuŗš cilvēks, kas strādā svētdienā (ak vai, šo komentāru es rakstu tieši svētdienā) u.tml. Bībelē ir arī ļoti detalizētas instrukcijas par to, kad, kur un kā upurēt dzīvniekus, un man ir grūti iedomāties, ka kaut vai viens *Laika* vai *Brīvās Latvijas* lasītājs savā baznīcā ir redzējis kaut ko tam līdzīgu. Atkārtoju - runa te nav ne par ko citu kā tikai par visnotaļ briesmīgu liekulību.

Arī skandals par Labklājības ministrijas izdotajām grāmatām nav bez krietnas liekulības *piešprīces*. Mūsdienās, kad bērņi televīzijā un tīmeklī redz visu, ko vien var iedomāties, ir gluži loģiski ar viņiem sarunāties par to, ka tradicionālie štampi dzimuma lomu piešķiršanā ne vienmēr ir pareizi vai pamatoti. Tāpēc nebūt nav jāsecina, ka bērņiem būtu jāklūst par transvestītiem vai homoseksuāliem cilvēkiem. Labi ir jau jaunībā

saprast, ka sports nav tikai puikām un ēst gatavošana vai pogas piešūšana nav tikai meitenēm domāta nodarbība, - un kāda vaina? Nu, nekādas vainas.

Daudzviet civilizētajā un arī mazāk civilizētajā pasaulē valstis nosaka, ka baznīca un valsts ir šķirtas. Protams, daudzviet ar to tā nu ir, kā ir. Tā pati Amerika, kuŗā minētais princips skaitās, piedodiet, svēts, uz naudas zīmēm blakus pagānu un masonu simboliem ir arī teksts „Mēs ticam Dievam”, darba diena Kongresā un Senātā ik ritu sākas ar aizlūgumu (tiesa, ne tikai ar kristiešu mācītāja lūgšanu). Baznīcas atšķirtība no valsts paredzēta arī Krievijā, kur pareizticīgo Baznīca jau krietni sen ir Kremļa piedēklis. Arī demokrātiskā valstī garīdzniekiem ir visas tiesības paust savu viedokli, bet brīdī, kad tie pārlietu cenšas ietekmēt sabiedrību un politiku, cilvēkiem ir laiks kļūt nemierīgiem. Deputāts Turlais var uztraukties par to, ka noteikumus it kā cenšas diktēt „pediņi”, bet es tikpat ļoti uztrauktos, ja noteikumus diktētu „melnsvārci”. Kas notiek valstī, kuŗā itin visu nosaka reliģija un garīdznieki? Šo valsti sauc Irāna. Savukārt Amerikā un arī Latvijā mēs dzīvojam demokrātijā. Un nūdien ir iemesls, kāpēc baznīcai no valsts ir jāturas atstatu. Latvijas labklājības ministre ir atteikusies demisionēt un pareizi to darījusi.

Kārlis Streips

Lasiet tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

ASV latviešu
laikraksta

LAIKS

mājaslapa

www.laiks.us

Jānis Andersons

Ar viņa spēka vārdiem nu turam zemi ciet

Dieva svaidīta dzejnieka un brīvības kareivja Andreja Eglīša simtgadi pieminot

Domājot par Andreja Eglīša tuvošajiem simtgadi, pirmā atmiņa, kas nāk prātā, – beidzamajās dzimšanas dienas svinībās savā jumta stāva dzīvoklī Tērbatas un Martas ielas stūrī dzejnieks šķiroties, sirsnīgi un mazliet šķelmīgi smaidīdams, visiem viesiem teica: „Pēc septiņiem gadiem es jūs ielūdzu uz savu simt gadu jubileju, nāciet, viss būs par brīvu!” Vēlāk literātūrzinātniece Anna Egliena atminējās, ka dzejniece Bronislava Martuževa toreiz esot atbildējusi: „Dzīva vai mirusi, būšu klāt!”

2006. gada 4. marta sniegainā bērū dienā pie dzejnieka un lielā latviešu patriota vēl neaizbērtā kapa Ļaudonā kāds vecāks vīrs atvadoties no galvas noskaitīja beidzamo sveicienu Andrejam Eglītim dzejā no toreiz sasirgušās dzejnieces Bronislavas Martuževas: *Kur Tava jubileja?/Kur Tava simtgade?/Pie Dieva pār-nāk dzeja,/Vairs nepagūtā te./ Dievs tās ik zilbi svētīs,/Uz plaukstas salasis/Un cerīnos gar sētām/ Kā rasu izbārstīs./ Viņš zināja, ko sūta,/ Kad tauta svaidījās,/ Kad kaujas ilga grūtas,/ Kad biklie baidījās./ Ar viņa spēka vārdiem/ Nu turam zemi ciet./ Caur augstiem goda vārtiem/ Iet Dzejnieks./ Mājās iet.*

Dzejnieka vārds un darbi savu mājupceļu sāka krietni agrāk – ap 1989. gadu, kad atkal varēja parādīties pirmie raksti par Andreju Eglīti trešās atmodas laika žurnālā *Avots* un avizē *Latvijas Jaunatne*. Žurnālā *Avots* tajā laikā tika publicēts kaismīgais Kurzemes kauju dienu aprakstu krājums „Dvēseļu cietoksnis”, bet 1990. gadā – īsi pirms drāmatiskskajiem barikāžu notikumiem Rīgā – grāmatā tika izdots un tūlīt pārdots dzejoļu krājuma „Svešais cirvis cērt un cērt” (1986) otrais izdevums, turklāt tiem laikiem milzu (30 000) metienā. Šis grāmatīņas virsraksts kļuva par trāpīgāko metaforu 80. un 90. gadu mijas Latvijai un toreizējai okupācijas realitātei. Atminos, kā ar sajūsmu, barikāžu dienās sēdēdami Vecrīgā pie uguns kuriem, nesen dibinātajā laikrakstā *Diena* 1991. gada sākumā lasījām A. Eglīša veltījuma dzejoli „Tiem, kas stāv uz tēvzemes barikādēm”. Andrejs Eglītis pats tajā laikā ik pirmdieni kopā ar dzīvesbiedri Andu Stokholmā apmeklēja baltiešu trimdnieku demonstrācijas, kuŗās prasīja pārtraukt Baltijas valstu okupāciju.

Neilgi pirms tam, 1989. gada pavasarī, studējot toreiz vēl okupētās Latvijas P. Stučkas Latvijas Valsts universitātes (LVU) Filoloģijas fakultātē, pie literātūrzinātnieka Viļņa Eichvalda rakstīju studiju darbu par Andreja Eglīša patriotisko dzeju, bet nekur Latvijā nebija iespējams piekļūt Andreja Eglīša dzejas grāmatām, vienīgā izeja – esot jāraksta īpaša vēstule LVU rektoram Jurim Zaķim un jālūdz lasīšanas atļauja „tikai pētnieciskos nolūkos” tā saucamajā „specfondā” Misiņa bibliotēkā. Kad nu toreizējā Misiņa bibliotēkā Skolas ielā man atvērās

Andrejs Eglītis pag. gs. 80. gadu nogalē Stokholmā kādā no baltiešu pirmdienas demonstrācijām

čēkas rūpīgi veidotā latviešu trimdas „grāmatu cietuma” smagās, biežās (tiešā nozīmē) dzelzs durvis un pret parakstu īpašā uzskaites grāmatā man rokās nonāca Andreja Eglīša trimdā tapušās dzejoļu grāmatas, sajūta droši vien bija līdzīga kā tiem latviešu brīvības sapņotājiem tālajā 1919. gadā, kad tie pirmoreiz ar dziļu savīļojumu lasīja kāda cita liela trimdnieka – Raiņa patriotisko balādi „Daugava”.

Nu jau tālajā 1989. gada vasarā, piesūtot dzejniekam gatavā studiju darba kopiju, saņēmu sirsnīgu un topošajam diplomdarbam iedrošinošu atbildi, un tā pamazām sadraudzējāmies. Toreiz Andrejs Eglītis rakstīja: „Būšu priecīgs, kad Jānis pārstaigās Krusta kalnus, apstāsies pie manas māmuļas atdusas vietas Ļaudonas vecos kapos. Mans brālis vēl dzīvs – Ļaudonas ciemā. Tuvāku adresi nezinu. Atradīs Siliešus Aiviekstes krastā un citas vietas. Sauc nu mani vienkārši par Andreju – Siliešu Andreju. Nekad nesmu bijis kungs, un biedrs arī no manis nav iznācis. Arvien jūtos senais kalpu zēns, kuŗa mātei šodien pieder kapa vieta un nekas vairāk nav piederējis. Āmen.” To vasar izbraukāju Ļaudonu, un izrādījās, ka brāļa mājas meklējamas nevis pagasta centrā, bet dziļajos Ļaudonas mežos kādus 3 – 4 kilometrus ārpus ciema. Tur Viršu mājās sastapu hernhūtiski sirsnīgo, viesmīlīgo un Andrejam ārējā izskatā un balsī tik līdzīgo vecāko brāli Jāni ar kundzi Austru, izstaigāju Krusta kalnus, devos līdz dzejnieka dzimtajām mājām Siliešiem un Romu māju drupām, kur dzejnieks dzīvojis bērībā. Abi ar dzejnieka brāli Jāni Ļaudonas vecajos kapos uzmeklējām Andreja Eglīša mātes kapa vietu. Arī toreiz tur viss bija skaisti apkopts, bet nebija vēl nekādas piemiņas zīmes. No Andreja Eglīša nāca ierosinājums uzmeklēt kādu vietējo akmeņkali un mātes piemiņai iekalt krustu kapakmeņi. Netāļājā Praulienā sastapu atsaucīgu meistarū (Gailis, šķiet, bija viņa uzvārds), kas Malienas granītā mātes Emīlijas piemiņai iekala krustu un Andreja Eglīša izraudzītas rin-

das: „Nīcība ir viss, ko roka raksta. Apputekļojas mīlestības vārdi. Ne mīlestība.”

Vēlāk, deviņdesmitajos gados, jau kopā ar dzejnieku šo ceļu pie brāļa uz Ļaudonas Viršiem mērojām vairākkārt, bet aizkustinoša atmiņa paliks 1992. gada vasara, kad Andrejs Eglītis pirmoreiz pārbrauca dzimtenē, apmeklēja Ļaudonu un mātes kapu, bet dienu vēlāk – 14. jūnija piemiņas dievkalpojumā Rīgas Doma baznīcā pēc kantātes „Dievs, Tava zeme deg!” atskaņojuma teica uzrunu „Tiem, kuŗu mājas ir tautas sirds”. Tie bija spēcīgi un Latvijas valstī pēc okupācijas režīma sabrukuma vēl nedzirdēti ticības vārdi, iedrošinājums mums visiem, kas 90. gadu sākuma politiskajā chaosā, saimnieciskajās grūtībās un pārvērtībās Latvijā bijām pazaudējuši brīvības un citu patieso vērtību apjēgu.

Dzejnieks Andrejs Eglītis nekad pa īstam neiesakņojās savā trimdas mītnes zemē Zviedrijā un bija ļoti laimīgs 1998. gada augustā pārcelties uz pastāvīgu dzīvi tēvzemē. Viņa ieskatā šajā izšķirīgajā laikā visiem trimdniekiem jānāk palīgā Latvijai, un vislabāk to izdarīt, atgriežoties dzimtenē. Paldies pienākas toreizējam Ministru prezidentam Guntaram Krastam, dzejniekam Imantam Ziedonim un vairākiem citiem, kas gādāja, lai Latvijas valsts ar īpašu likumu Andrejam Eglītim piešķirtu dzīvokli. Andrejam Eglītim toreiz gan nācās saskarties ar korumpētās Latvijas dzīves realitāti, jo valsts piešķirtais dzīvoklis, kā vēlāk izrādījās, bija izmanīgu darboņu parāllēli iztirgots arī kādam pircējam Amerikā, un dzejnieks tika ierauts birokratiskā skaidrošanās un tiesu procesā (sk. Kristapa Baņķa rakstu „Pazemo dzejnieku Andreju Eglīti” *Latvijas Avīzē* 2004. gada 3. decembrī sakarā ar dzejnieka nopratināšanu Valsts nekustamo īpašumu aģentūras direktora Jāņa Mottes tiesas prāvā).

Atgriezies dzimtenē, Andrejs Eglītis joprojām aktīvi darbojās gan par dzejnieku, gan arī par Latviešu nacionālā fonda (LNF) ģenerālsekretāru, organizējot LNF fināciālo atbalstu daudz-

Andrejs Eglītis ap 1939. gadu Latvijā

bērnu ģimenēm, grūtdieniem un trūcīgiem jauniešiem. „Es jau nebraucu uz Latviju mušas sist!” – tā dzejnieks sev raksturīgajā manierē atbildēja, vaicāts par darbošanos tēvzemē. Andrejs Eglītis šais beidzamajos mūža gados paguva daudz – mazliet elēģiskā noskaņā tapa jauns oriģināldzejas krājums „Sila priede” (2001), Rīgas astoņsimtgadei tika veltīts atdzejojumu krājums angliki „*Hand holds hand*” (2001). Ar literātūrzinātnieces Dzidras Vārdaunes lietpratīgu atbalstu 2002. gadā dzejnieks aizsāka fundamentālu darbu – savu Rakstu izdošanu apgādā Valters un Rapa, bet diemžēl nepaguva vairs pieredzēt savu rakstu kopojuma beidzamā – 7. sējuma iznākšanu 2006. gadā.

Pēc dažiem Latvijā nodzīvotiem gadiem kādā intervijā laikrakstā *Diena* 2001. gada 26. oktobrī Andrejs Eglītis par atgriešanos mājās sacīja: „Es gribētu tikt tajās mājās, uz kuŗām esmu nācis. Šeit vēl par daudz smaguma iekšā. Gribētu tikt tautas mājās. Mums ir iekšā tūkstoši svešinieku.” To, ka šie beidzamie vārdi ir patiesi, ar sirdi izsāpēti, apliecina arī nupat – 2012. gada februārī – notikušais referendums par latviešu valodu, kur vairākums Latvijas pavalstnieku – cittautiešu nobalsoja par otru valsts valodu, un patlaban ierosinātais referendums par pilsonības nulles variantu. Daudzi jauni studējošie latvieši joprojām jūtas starp svešiniekiem paši savā dzimtajā zemē un tāpēc izšķiras par prombraukšanu.

Andreja Eglīša šīs zemes laikam no mums attālinoties, aiz-

vien vairāk jūtams, ka viņš mūsu tautas atmiņā paliek ne tikai kā dzejnieks, bet arī kā vesela laikmeta simbols, visas Latvijas brīvības ilgu un valstiskuma cerību izteicējs pusgadsimta garumā. „Šādi svaidīti dzejnieki parādās laikā, kad tauta ir krustcelēs,” par Andreju Eglīti pirms sešiem gadiem teica akadēmiķis Jānis Stradiņš, iezīmējot arī vairākas līdzības starp Andreja Eglīša un cita liela latviešu dzejnieka – Raiņa mūžu.

Šo raksturīgo iezīmi daudz senāk un nedaudz citiem vārdiem bija uztvēris arī dzejnieka draugs un uzvārda brālis no 18. novembra paaudzes (tā dzejnieks Andrejs Eglītis nereti dēvēja savus laikabiedrus) – Anšlavs Eglītis, kas tālajā un drāmatiskskajā 1944. gada decembrī kādā vēstulē no Berlīnes toreizējam latviešu leģiona kuŗa ziņotājam Andrejam Eglītim uz Kurzemi rakstīja: „Esmu arvien zūdijies, ka šinī kuŗā latviešiem nav neviena tāda tautas dzejnieka, kas dzīvo tautai līdzī, kā 1. pasaules kuŗā bija Virza, Akuraters, Skalbe. Tagad, sev par apmierinājumu, redzu, ka tāds ir gan. Bet, tā kā Tu esi viens, tad manies, ka Tevi nenosit kādā karstākā vietā, robs būs neaizpildāms.”

Andrejs Eglītis sarunās un intervijās vienmēr bija kritisks un skeptisks pats par savu literāro darbu nākotni, viņš nereti uzsvēra: „Vislielākais kritiķis ir laiks. Esmu ļoti skeptisks pret visu, ko citi raksta, un dažkārt arī pret to, ko pats rakstu. Bet, ja no manis pēc simt gadiem paliks piecas vai sešas rindas, būšu priecīgs.”

(Turpinājums 6. lpp.)

(Turpināts no 5. lpp.)

Ar viņa spēka vārdiem nu turam zemi ciet

Dieva svaidīta dzejnieka un brīvības kareivja Andreja Eglīša simtgadi pieminot

Jāteic, ka Andrejam Eglītim padevies ne reizi vien dažādos laikos dažos vienkāršos un pārtaicīgos vārdos izteikti visas tautas pārdzīvojumu. Lai pieminam tikai četrus zīmīgos vārdus „Dievs, Tava zeme deg” 1943. gadā, Baltijas jūras pretējā krastā Gotlandes Dziesmu dienās 1979. gada jūnijā vairākkārt atkārtoto zīmīgo frazi „Mums jātiec pāri”, kas toreiz savīļņoja visas trimdas paaudzes, Lestenes Brāļu kapu atklāšanā Andreja Eglīša teiktos vārdus „Mēs gaidām taisnības augšāmcelšanos”, kas turpat iekalti nezināmā kareivja kapa plāksnē, un Latvijas Pagaidu valdības bruņoto spēku pirmā pavēlnieka Oskara Kalpaka pieminējā pakājē Esplanādē lasāmos vārdus: „Ko varu vēl tev, tēvzeme, par sirdi vairāk dot.”

Nākotnē plašāku izpēti un atspoguļojumu no profesionālu vēsturnieku puses vēl gaida Andreja Eglīša nacionālpolitiskā darbība un centieni 53 gadu ga-

rumā Stokholmas trimdā Latviešu nacionālā fonda vadībā.

Andrejs Eglītis bija nelokāms cilvēks, savos darbos viņš nekad nekļuva konformists (mēs neatradīsim nevienam kādam režīmam vai vadonim veltītu viņa dzejoli; viņa nelokāmos uzskatus apliecina arī viņa plašā un saistīgā sarakste ar daudzajiem latviešu rakstniekiem), caur viņu mēs varam redzēt, cik liels spēj būt cilvēks, kas visu savu mūžu veltījis vienam – Latvijas brīvvalsts idejai.

Dzejnieka Andreja Eglīša simtgades atceres sarīkojumi

11. oktobrī pulksten 19 – Rīgas Latviešu biedrības Zelta zālē koŗa mūzikas koncerts „Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm”, programmā Ilzes Arnes, Ērika Ešenvalda un Leona Amoliņa koŗa dziesmas ar Andreja Eglīša vārdiem, piedalās jauktais koŗis „Ave Sol”,

mākslinieciskais vadītājs Uldis Kokars, sieviešu koŗis „Ausma”, mākslinieciskais vadītājs Jānis Zirnīs, vīru koŗis „Dziedonis”, mākslinieciskais vadītājs Roberts Liepiņš, Jāzēpa Mediņa Rīgas 1. mūzikas skolas meiteņu koŗis „Vivace”, diriģente Andra Fenhane.

13. oktobrī – dzejas pēcpusdienā Latvijas vēstniecībā Stokholmā „Pieminiet dzejniekus simtgadniekus Veroniku Strēlerti un Andreju Eglīti”. Aicina Latviešu nacionālais fonds un dzejnieks Pāvils Johansons.

20. oktobrī – kantāti „Dievs, Tava zeme deg” Gustava Vazas baznīcā Stokholmā atskaņos Stokholmas latviešu koŗis, diriģente Gaida Rulle, sekos saviesīgs vakars Latvijas vēstniecības telpās Stokholmā.

21. oktobrī pulksten 12.00 – piemiņas dievkalpojums Ļau-

donas baznīcā. A. Eglīša un L. Garūtas kantāte – latvju lūgšana Dievam – „Dievs, Tava zeme deg!”. Atskaņo Zemesardzes koŗis (diriģents Ārijs Šķepasts).

21. oktobrī pulksten 13.30 – Piemiņas brīdis dzejnieka atdusas vietā Ļaudonas kapsētā.

21. oktobrī pulksten 14.00 – Rīgā pie nama Tērbatas ielā 46 (Andreja Eglīša beidzamā dzīvesvieta) tiks atklāta tēlnieka Jāņa Strupuļa darināta piemiņas plāksne ar uzrakstu „Tauta manas mājas”.

21. oktobrī pulksten 16.00 – Andreja Eglīša Ļaudonas vidusskolā Andreja Eglīša jaunrades konkursa laureātu apbalvošana. Koncertuzvedums „Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm...”

21. oktobrī pulksten 16.00 – Rīgas Latviešu biedrības Lieļajā zālē koncerts „Liec zobenu zem galvas un dziļi neiemiedz...”. Akadēmiķa Jāņa Stradiņa stāstījums par Andreja Eglīša ieguldījumu. Aktiera Oļģerta Šalkoņa dzejas lasījums. Dzied koŗis „Fortius”, mākslinieciskā vadītāja Māra Marnauza. Kantātes „Dievs, Tava zeme deg!” atskaņojums, dziedās LU koŗis „Jubilāte” un RPIVA koŗis „Fortius”, solisti Jānis Kurševs un Gundars Dziļums, pie ērģelēm Roberts Hansons, diriģents Juris Kļaviņš.

23. oktobrī pulksten 19.00 – Rīgas Domā kantāti „Dievs, Tava zeme deg” atskaņos Valsts akadēmiskais koŗis „Latvija”, diriģents Māris Sirmāis, pie ērģelēm Tāļivaldis Deksnis.

Jānis Andersons

Smukums no Tukuma

Ģertrūde fon den Brinkena, Kad mājās nāc..., dzejas izlase, izdevis Tukuma mūzejs 2012.g., 284 lpp.

Uz Tukumu pēc smukuma cilvēki braukuši jau kopš tā laika, kad nezināms rīmkalis Tukumu ar smukumu sapāroja. Tagad Tukuma mūzejs sagādājis visiem dzejas cienītājiem smuku eksportprecī, kas ērti pieejama arī ārpus Tukuma robežām. Tā ir vācbaltu (agrāk gan mēdza teikt: baltvāciešu) dzejnieces Ģertrūdes fon den Brinkenā (1892–1982) dzejas izlase, kam dots virsraksts **Kad mājās nāc...** Katra grāmatas atvēruma kreisajā pusē lasāms kāds dzejolis oriģinālajā vācu valodā, bet tam pretī labajā pusē – Dr. Valža Bisenieka latvisks atdzejojums. Muižnieku cilmes dzejniece Tukumā gan pavadījusi tikai desmit jaunības gadus (1915 – 1925), tomēr, kā pastāsta viņas radagabals Volfdītrichs Šmīds-Kovarciks, Tukums kļuvis par viņas „isto dzimteni”, un, kaut vēlāk ilgus gadus dzīvojusi Vācijā un Austrijā, dvēselē viņa palikusi Tukumā līdz pat nāvei. Izlases virsrakstā minētās mājas šaurākā nozīmē tāpēc uzskatāmas par Tukumu, bet plašākā nozīmē – par visu Kurzemi, jo atrodami arī Pedvālei, Jelgavai un citām vietām veltīti dzejoli. Grāmata kā formā, tā saturā

izstrāvo cita laikmeta modi un garu. Kārtējie četrindru panti ar *a b a b* vai *a a b b* atskaņu shēmu liek atcerēties mūsu pašu dzejas formālo tradīciju, pirms vēl Čaks populāru padarīja brīvo pantu, ko gan pazīst arī Brinkena, bet kas viņai ir ievērojamā mazākumā. Ārkārtīgi intensīvās dzejnieces ilgas pēc zudušā laika, pēc dzimtenes, pēc jaunības dienu puses savukārt liek aizdomāties par Otrā pasaules kara latviešu bēgļu agrīno svešatnes gadu dzeju, kas bieži tikpat intensīvi skuma par Latviju, kuŗa bija nonākusi komūnistu varā. Lasot Brinkenā dzeju Valža Bisenieka atdzejojumā, gribas atsevišķām rindām domās statīt pretī labi pazīstamus sikfragmentus no mūsu pašu dzejas. Ieraugot Brinkenā domu, ka

nebūsim citur nekur mēs kā sēkla tik bagāti kā šajā stūrīti zemes, no kuŗas mēs tapuši. (17. lpp.)

prātā iedziedas rindas no Leonīda Breiķša „Svētā mantojuma”:

Nekur virs zemes neapsveiks tik silti vairs mūs neviens...

Uzskatot Brinkenā pavisam agrīnu – 1917. gada dzejoli, kur autore vēlas, lai Dievs viņai nelīktu

ar dzimtenes ilgām slimam bez dzimtenes apkārt kļīst. (29.)

atceramies, ka mūsu Plūdonim ir dzejolis „Svešumā kļīstot”.

Un tomēr, kaut dzejniece vietumis spēj identificēties arī ar latvisko gara pasauli, piemēram, – „ar mīlas kvēli, kas skan ligo dziesmās” (27.), pieskaitīt pie „mūsējiem” mēs viņu nevaram. Kur latviešu dzejnieks siltās bērnības atmiņās kavētos, teiksim, pie ganībām un svilpiņu grebšanas, tur Brinkena, atceroties Brink-Pedvāles muižu, atsauc prātā tās parka celiņus un

parketu (7.). Viņa ieiet „zālēs... ar klusiem tepīkiem”. (9.) Brinkena varētu parakstīties zem jaunākos laikos apcerētā un patriotisku latviešu peltā teiciena: „Es milu šo zemi, bet nemilu šo valsti.” Kad pēc Brīvības cīņām latvieši bija tikuši pie savas valsts, dzejniecei 1921. gadā Rīgā izdotā krājumā grībējās rakstīt:

Vējš sagrāba savā varā man visu tēvzemi. Tai dziļi jānogrimst bija Uz neatgriešanos (25.)

Līdz ar zaudētās dzimtenes, zaudētās bērnības un jaunības tematu otra svarīga stīga, kas vijas cauri visai izlasei, ir Dieva meklēšana. Kā literatūrzinātniece Māra Grudule raksta savā apcerē par Brinkenā dzeju, dzejniece visu mūžu bijusi Dieva meklētāja. (246.) Grāmatas virsraksts **Kad mājās nāc...** ērti noklāj arī šo Dieva tematu, jo cilvēka mūžu var uzlūkot par ceļa nostaigāšanu līdz pastāvīgajam mājām, kuŗas viņš sasnies mūža beigās. Brinkenā Dievs gan nav kristīgajā pasaulē pazīstamais baznīcas un dogmu Dievs, pret tādu Dievu viņa vērsās pašā asākajā un visvairāk kaujinieciskā dzejojumā (101. – 111.), jo tādu Dievu vajadzētu it vienkārši pieņemt, tāds nebūtu jāmeklē. Dzejojuma pēdējās rindās lasāms kopsavilkums dzejnieces nostājai pret Dievu:

Viņš nenāk man par kaut ko apobētu,

Viņš pati nepieciešamība man!

Milzu uzslavu pelnījis atdzejotājs Valdis Bisenieks, kuŗa Gētes „Fausta” tulkojums pirms vairākiem gadiem ieguva vērtējumu atzinību kā tāds, kas pārspējot sākotnējo Raiņa tulkojumu. Cik daudz gan darba jāieliek, lai pārtulkotu tik masīvu saistītā valodā un ar atskaņām veidotu dzejas krājumu, tā ka no vienas puses būtu visu laiku

precīzi atainota autores doma, bet tai pašā laikā latviskās dzejas kvalitāte neatpaliktu no vāciskās! Krājums ir tirā zelta bedre latviešu tautības ģermānistiem un ģermānistikas studentiem, kā arī tulkiem, jo tas ir paraugs, kā sekmīgs tulkotājs jeb atdzejotājs tiek galā ar tulkošanas grūtībām.

Kā ikvienam atdzejotājam, arī Biseniekam ritma, atskaņu vai cita iemesla pēc ir vēlēšanās šo un to no Brinkenā teiktā saistīt un šo to citu pielikt no sevis klāt, bet nekur viņš nenodara pāri dzejnieces domai un dzejoļa noskaņai. Brinkenai tā kā patīk, bet Biseniekam acīmredzot nepatīk Liēļā Lāča vārdā saukātais zvaigznājs: vienā vietā latviskajā versijā tas vispār nepārādās (19.), bet citur tas tulkots kā Greizie Rati (45.). Daudzviet atdzejojumi iznākuši blīvāki, kompaktāki par vācisko oriģinālversiju. Pietiek, piemēram, salīdzināt 54. ar 55. lpp.

Retumis idiomātiskās, vairāk „dzejiskas” vietas atdzejotājs aizstāj ar tiešākām, bet arī „prozaiskākām”. *Viel Wasser ist seit dem Tage rheinab gerollt* burtiskā tulkojumā būtu „Daudz ūdens kopš tās dienas jau aiztecējis pa Reīnu”, bet Bisenieks izvēlēties teikt „Daudz gadu ir kopš tās dienas jau pagājis” (20. – 21.). Vienu rindu gan izdevās uziet, kam nav nekādas līdzinieces vāciskajā tekstā. Acīmredzot, rakstot par logu, kas plaši atvērts zvaigžņu **smaidiem**, atdzejotājam ievajadzējies atskaņas, un viņš tad ar dāsnu roku vienā pašā rindā ierakstījis abas divas, ar kādām smaidus var „rīmēt”: „nav vietas te vaidiem un naidiem” (35.). Abās soneta kvartās katras rindas pēdējam vārdam vajadzīgas trīs atskaņas. Cēsu pilsētas vāciskajam apzīmējumam *Wenden* Brinkena izvēlējusies *Legenden* (lēģendas),

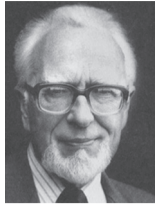
verschwenden (izšķērdēt, bet šai gadījumā *sich verschwenden* nozīmē sevi upurēt) un *Spenden* (ziedojumi). Atdzejotājs pierāda, ka izteiksmes iespējas saistītā latviešu valodā nav šaurākas kā saistītā vācu valodā, izvēloties par atskaņām vārdam *Cēsis* vārdus *dzēsis*, *lēsis* un *plēsis*. (196. – 197.) Jebkuŗā gadījumā sonetu vijas jeb sonetu vainaga sastādīšana ir moku pilns darbs, bet tā sekmīgai atdzejošanai vajadzētu darbonim nopelnīt lauru vainagu!

Apcerēs grāmatas beigās lasām, ka Brinkena savā gaŗajā mūžā sarakstījusi 15 dzejoļu grāmatas, sešus romānus, sešus citus prozas darbus, divas lugas, tekstus dziesmām un dziesmu cikliem u. c. V. Bisenieks Brinkenā dzeju uzskata par līdzvērtīgu pasaulslavenā Rainera Marījas Rilkes dzejai, bet M. Grudule meklē gan kopīgo, gan atšķirīgo, kas Brinkenai ir ar Rilki un tādām latviešu zaudētās dzimtenes temas izvērsējam kā Zinaīda Lazda un Velta Toma. Grudule gan arī skaidri pasaka: „Kā (Brinkenā) dzejā, tā prozā arvien skan pārliecība par Kurzemes piederību vāciešiem, ar Latvijas valsti viņa sevi nespēj saistīt.” (241.) Varam tāpat Brinkenai saukt kā par labu dzejnieci, tā par labu latvijieti, bet līdz latvijetei viņai tālu.

Šogad aprit 120 gadi kopš kurzemnieces Ģertrūdes fon den Brinkenā dzimšanas un 30 gadi kopš viņas nāves. Cita vācbaltu rakstnieka – Zigfrīda fon Fēgezaka plašā darba **Senči un pēcteči** tulkotājs Pēteris Bolšaitis nupat iztulkojis arī Brinkenā 1976. gada atmiņu prozas darbu **Land Unter**, tulkojumam dodams virsraksts **Ar Kurzemes baroneses acīm**. Jācer, ka arī šis tulkojums drīz varēs iznākt grāmatā.

Eduards Silkalns

SEZONA SĀKUSIES

Par rudeni un večiem

Rudens tuvošanos Rīgā vienmēr atgādina liepājnieku un valmieriešu viesizrādes. Liepājas teātris atveda „Pūt, vējiņi!” izrādi, ko uzlūkoju par aizvadītās sezonas teātru dzīves spilgtāko un nozīmīgāko notikumu. Valmieras teātris priecēja ar veselu virkni dažādu izrāžu, uz visām pagūt nebija iespējams, bet, uzzinājis, ka tur varēšu sastapt savus labos draugus Jāni Bertoldu senioru, Longinu Laukmani un Askoldu Olti, ar kuriem sen nebiju ticis: kur tas laiks, kad viņi dzīvoja pa Nacionālā teātra skatuvi! - bez ilgas domāšanas devos uz Dailes teātra Mazo zāli. Tur bija norunāta tāda kā atkalredzēšanās. Pirms izrādes saseicinājos ar Eduardu Silkalnu un viņa kundzi Selgu. Prieks viņus redzēt – kā sākas sezona, tā teātri tiekamies! Šoreiz uz izrādi bija ieradusies arī viņa māsa no Pitsburgas. Dailenieši tikām dzīvoja pa Ameriku un skatītājiem atgādināja traģiskās dienas 1940. gada vasarā, kad Latviju okupēja krievu kaŗaspēks un mūsu prezidents īstenībā kļuva par gūstekni pili.

Un kāda divaina sagādīšanās! Nākamajā dienā veikalā *Stokman* satiku lugas autoru – Raimonu Staprānu. Viņš bija paguvis Sanfrancisko noskatīties lugas „Gūsteknis pils” izrādi un tūlīt kopā ar kundzi braucis uz Rīgu. Viens no pirmajiem viņa jautājumiem bija: „Kas teātros noteikti jaredz?” Gribēju ieteikt „Bezkaunīgos večus” Valmieras teātri, bet „veči” jau bija devušies atpakaļ uz Valmieru.

Pats biju izpētījis „**Bezkaunīgo veču**” izrādes programmu. Par izrādes režisoriem, skatuves un mūzikālās apdares autoriem minēti Reinis Suchanovs un Jānis Znotiņš, abi Kultūras akadēmijas režijas kursa studenti, taču Suchanovs jau ir itin labi pazīstams vairāku iestudējumu dekoratīvā tēla jeb scenografijas veidotājs. Informatīvajā tekstā atgādināts, ka lugas pirmuzvedums noticis 1971. gadā Vašingtonā un tajā piedalījušies kādreizējie Nacionālā teātra vadošie aktieŗi Osvalds Uršteins, Kārlis Ģermanis, Herta Prince u.c. To izlasījis, gluži vai sarāvos – cienījamā aktrise Hilda Prince pārdēvēta par Hertu, bet Kārlis Ģermanis nekad nav strādājis Nacionālajā teātri, viņš bija Dailes aktieris! Lasu tālāk: kaŗa beigās Eglītis esot devies uz Kurzemi, bet no turienes - uz Vāciju un Šveici. Pēc kaŗa gadus Anšlavs Eglītis vadīja Vācijā - Tāilfingenā, bet no Vācijas 1950. gadā emigrēja uz ASV. Jā, tā nu mums gadās ar literatūras un teātra vēstures faktiem!

Pati izrāde man sagādāja patiesu prieku. Par to varu teikt labus vārdus, tāpat kā par man tik tuvo prozas un drāmas meistarū Anšlavu Eglīti. Romānā un pēc tā veidotajā lugā viņš risinājis mūžīgo paaudžu saskarsmes vai konfliktu problēmu, ko bija nācies izjust arī Anšlavam pašam un Veronikai. Lugā tēlotie veči – Jānis Bertolds, Longins Laukmanis un Askolds Olte jūtas vēl sparīgi, bet nākamajai paaudzei

šķiet novecojuši kraķi. Interesanti, ka šiem večiem par advokātiem kļuvuši jaunie režisori Suchanovs un Znotiņš, viņi Anšlava Eglīša lugu pamatīgi isinājuši, aiz sarkanās līnijas atstājot Bertoldu ģimenes jaunās audzes pārstāvjus. No jauniešiem izrādē darbojas tikai Longina brāļadēls Indulis, taču paaudžu attiecību risinājumam nekā nepietrūkst, luga kļuvusi kompakta, vēl krāsaināka, un katrā „veča” personība joprojām ir dzīvības un rosmes pilna.

Visai veiksmīgi iekārtota skatuves telpa, uz tās ir vismaz kādi četri spēles laukumi, tāpēc notikumi var risināties dažādās vietās, bet nekas nav jāpārkārto. Skatuves kreisajā pusē (no skatītāju zāles raugoties) redzama vieta garāžā, kur par Indrānu tēvu nodēvētajam Bertoldam senioram jāvada savas dienas. Skatuves labajā pusē iekārtots Longina Laukmaņa dzīvoklis ar mikstu divānu un klubkrēslu, bet par veco vīru zvejas vietu pie okeana liecina tāda kā laipa skatuves priekšplānā. Seno draugu pikniku kalnos atgādina aktieŗu izvietojums skatuves dibenplānā istabas griestu augstumā. Un – pats galvenais – šajā izrādē viss notiek isti un patiesi. Tik daudzkrāsainu – reizē komisku un traģisku – sen nebiju redzējis aktieri Richardu Rudāku, viņš dzīvoja Jāņa Bertolda seniora dzīvi. Jā, tieši tā - izdzīvoja! Un te nu arī meklējams izrādes panākumu pamats – gan Rudāka Bertolds, gan Juŗa Laviņa veidotais Askolds, gan Janusa Johansona Longins Laukmanis patiešām ir isti un patiesi, katram ir savs dzīves stāsts, sava pagātne, kuŗas atceŗei kādu brīdi ļauj katrs no viņiem, taču bez jebkāda sentimentāla vai saldenības. Tieši sarunās ar senajiem draugiem sabrūk Bertolda ilgu sapnis par Adeli Krauzi, kas galu galā pārvērtusies par Dzesifera kundzi.

Izrādei cauri vijas vēl kāds jauks pavediens - tā saukto veču dzīvē daudz kas ir bijis, arī savstarpēji strīdi, pārmetumi, nesaprašanās, taču to visu, izrādās, var noskaidrot, izlīdzināt, atrisināt, tikai nevajag glabāt naidu vai pāridarījuma izjūtu! Pārvilksim svītru, negatīvo atstāsim vakardienā un iesim uz priekšu ar gaišu skatienu! Un vecais Bertolds vairs nesūdzas par Zuzannas it kā varmācību. Zuzannas lomā parliecina Skaidrite Putniņa.

„Bezkaunīgo veču” izrādē, kuŗā varēja gan pasmaidīt, gan pasmieties, dažām skatītājām acīs sariesās pa kādai asarai. Veči lika labāk saprast, kā griežas dzīves rats. Par to – paldies Valmieras teātra saskaņotajam aktieŗu ansamblim un, protams, paldies Anšlavam! Viņa pelni nez kur izkaisīti, bet pats viņš joprojām dzīvo - kaut vai nule redzētajā izrādē.

Par jasmīniem un Ābeli

Ar Raimonu Staprānu bijām norunājuši tikties Nacionālajā teātri Ingas Ābeles luga „**Jasmīns. Pārdaugava**” pirmizrādē. Bet nekā! Viņš nebija ieradies. Žēl. Būtu pārrunājuši iespaidus par izrādi. Manā redzējumā tie ir pretrunīgi. Katrā ziņā es priecā-

jos, ka teātris sezonu sāk ar latviešu oriģināllugu un piesola vēl divus latviešu autoru darbus. Lugu „**Jasmīns. Pārdaugava**” uzrakstījusi jauna un tomēr jau pieredzējusi drāmatike, starp citu, – 5. oktobrī viņai ir četrdesmit! Drāmaturģijā Inga Ābele ienāca šī gadsimta sākumā, kad popularitāti iemantoja viņas luga „**Tumšie brieži**” un „**Dzelzs zāle**”. 2004. gadā tika izrādīta viņas luga „**Jasmīns**”, taču režisori bija ceturšies to katrā ziņā pārveidot.

Voldemārs Šoriņš un Lāsma Kugrēna izrādē „Mi... Mālēt”

Nu „**Jasmīns**” parādās ar papildinātu virsrakstu „**Jasmīns. Pārdaugava**”. Tas gan vieš mazu neskaidrību: Jasmīns vai Pārdaugava, un Nacionālā teātra izrāde vairāk pievērsusies nosaukuma otrai daļai – Pārdaugava. Tā ir Rīgas daļa, kur vēl gluži labi saglabājušās koka mājas, un vienā no tām norisinās lugas darbība. Var likties: Pārdaugava, kāda māja, kāds dzīvoklis – tādā pavisam noslēgta pasaule, taču Ingas Ābeles lugā gluži tā nav; nelielajā ģimenes dzīvesvietā iesāls pasaules kaislības, arī sapatne un mīlestība. Te dzīvo parādos iegrimusi ģimene Jasmīne un Artis, arī vecmāte Ģertrūde. Dzīve rit kā parasti, taču mīlestības Jasmīnes un Arta starpā vairs nav, Jasmīne ilgojas pēc kaut kā nepiepildīta, neatrasta, bet neatļaujās spert soli tālāk par savu dzīvokli. Un tad no ārzemēm ierodas Jasmīnes māte ar draugu - mūziķi Michaelu, un notiek negaidītais vai varbūt – gaidītais, uzplaiksnī kaisle, uzliesmo mīlestība, taču – Michaels ar Jasmīnes māti aizbrauc, – viņu gaida kārtējais koncerts, Jasmīnes ilgu sapnis sabrūk, bet viņu daudzgadējās vecmāmiņas prātiņš sāk šķobīties, viņa savu mazmeitu vairs nepazīst.

Nacionālajā teātri ar šo lugu „cikstējies” jauns režisors Valters Sīlis, kas sevi droši apliecināja ar „**Osedžas zemes**” iestudējumu Nacionālajā teātri. Tur skatuves centrā bija māja – Ābeles lugā atkal tas pats, un režisoram šo māju palīdzējusi „uzcelt” scenografe Ieva Kauliņa. Māja izskatās pavisam ticama. Viss būtu labi, ja uz šo māju varētu tā no tālienes tikai paskatīties – uz skatuves tā tiešām no proscēnija attālināta, taču mājā notiek izrādes darbība, cilvēki sarunājas, strīdas, bet tas viss notiek tālu no skatītājiem, piedevām māju no ārpuses šķirsiena un logu rūtis, kaut gan pa laikam kāds no logiem tiek pievērts. Aktieŗu runāto tekstu diemžēl nevar uztvert, palīgā tiek

ņemti mikrofoli, taču viss nu iznāk pārāk samāksloti, un otrā cēliena beigu daļā uz skatuves mājas iekšpusē valda tāds chaoss, ka nepavisam vairs nevar neko saprast. Dzirdama izrāde kļūst tikai trešajā cēlienā, kad darbības personas sarunājas it kā pagalmā – skatuves priekšplānā.

Visaugstāko atzīmi es liktu Astrīdai Kairišai, kas absolūti precīzi izdzīvo vecās Ģertrūdes mūžu, līdz vecmāmuļas prāta skaidrība izplēn. Ar katru lomu veidojas Gundars Grasbergs. Šoreiz viņš tēlo mūziķi Michaelu un nevilus atgādina, ka arī viņš,

seju pret zāles ieejas durvīm. Laiks rit, viņas stāv. Tās abas ir Kristīnes lomas tēlotājas – Madara Botmane un Ieva Aniņa. Divas Kristīnes? Viņas viena otru tā kā papildina un turpina aizsāktā darbības pavediena risināšanu. Protams, neparasti! Izrādi tas netraucē, bet lielas jēgas no šāda tēlu dubultošanas varianta nav.

Izrādei sākoties, aktieŗi uzlūdz zālē sēdošās dāmas, īsu brīdi ar viņām padejo, un tad sākas istā izrāde. Mēs to skatāmies gandrīz vai tādā kā sporta laukumā, taču ir arī savs ieguvums: mēs esam tiešā saskarē ar aktieŗiem, viņi it kā nāk no mūsu vidus, tādā tādus pašus pārdzīvojumus kā Edgars un Kristīne varam pieredzēt arī mēs.

Izrāde veidota kā noveles „**Purva bridējs**” savdabīgs lasījums, reižu reizumis skan noveles teksts, tad tas atdzīvojas darbībā, kuŗā apvienojas divi tās izpaušmes veidi: dažkārt tie ir izteikti teātrāli: piemēram, Ģirts Liuziniks tēlo divas lomas – brīžiem viņš ir muizās sulainis, pēc tam uzvelk melnu mētelīti un uz brīdi pārvēršas par Akmentiņu, turklāt aktieris uzsvēŗ, ka viņš kādu brīdi tēlo vienu, tad otru cilvēku. Vēlāk kāŗu spēles ainā, kuŗā piedalās arī kućieŗa lomas atveidotājs Jānis Vimba, darbība izvēršas savdabīgā deŗā un kūlenā mešanā. Tādā – tā ir nevis dzīve, bet gan spēle! Citviet tā savijas ar citādas nokrāsas pavedienu – īstu patiesīgumu. Veŗeriene, ko tēlo Lolita Cauka, patiesi mīl savu meitu un ir norūpējusies par viņas rītdienu un nākamā dzīvesbiedra izvēli. Arī Edgara un Kristīnes attiecības ir īstas, un šajos brīžos šķiet, ka aktieŗi neko netēlo, piemēram, Edgars, kas man nupat vēl sēdēja līdzās un ir parasts, vienkāršs puisis, nu pēkšņi pieceļas, satiekas ar Kristīni un tieši, aizkustinoši stāsta par savām nedienām un likstām. Jūtam, ka viņš patiesi mīl Kristīni, alkst pēc tās, un arī savā pēdējā monologā aktieris runā pavisam vienkārši, bez pietēlota drāmatisma: „Es esmu sliktas cilvēks, bet es tevi mīlotu... mīlotu.” Ir pierasts, ka drāma „**Uguni**” šis monologs izskan drāmatiski piesātināti, bet režisors Senkovs aktieŗus vadījis pa citādu ceļu.

Abas Kristīnes vienlīdz spēcīgi ļauj izpausties gan savai mīlestībai, gan sāpēm, un mēs labi saprotam, ka smalkajos Akmentiņa apartamentos Kristīnei nav palikšanas. Taču vai Edgars ir kāda īpaša, neatvairāma personība? Nē, parasts, ikdienišķs cilvēks, tāda pati arī Kristīne. Toties starp viņiem uzplaukst īsta, nedzies-tošā mīlestība. Senāk redzētās izrādēs tā varbūt bija versmaināka, nu kaut vai laikā, kad Edgars bija Žanis Katlaps un Kristīne – Lidija Freimane, un tomēr Kristīnes un Edgara mīlestības režģi ir itin labi iedzīvināti arī „**Purva bridēja**” izrādē. Manā skatījumā Blaumanim pāri nav nodarīts, Elmārs Senkovs pret autoru izturējies ar cieņu un pratis atgādināt klasisko vērtību nezūdamību. Ne visiem režisora risinājumiem varu piekrist, un tomēr izrāde izraisa cieņu un atstāj labu pēcgaršu.

Nacionālajā teātri gaida nākamā jaunā izrāde – Leldes Stumbres luga „**Mi... Mālēt**”. To iestudējis M. Kublinskis.

Viktors Hausmanis

Sandra Gintere
(Nobeigums)

Dzelzs priekšvara abās pusēs

Latvijas un trimdas latviešu cīņa pret kristiešu vajāšanām padomju laikā

Latvijas Neatkarības kustības vadību pārņēma Jānis Rožkalns. Olafs aizbrauca uz Ameriku studēt teoloģiju, bet Pāvils darbā uzaicināja *Brīvā Eiropa*. Līdz ar to Pāvilam bija iespēja iestāties par Latvijā palikušajiem un vajātajiem kristiešiem. Pāvila balss bija pazīstama gan tiem, kas ar degošu sirdi klausījās *Brīvās Eiropas* pārraidēs, gan arī viņa ienaidniekiem. Būdams Vācijā, Pāvils aktīvi iesaistījās *Gaismas akcijā* un pa Kļaviņa iedibinātajiem ceļiem gan skaistās, pa pastu sūtītās bilžu grāmatās, kuŗu vākos bija ierīkoti slēpņi, plūda informācija no Latvijas un atpakaļ. Atvaļinājumu pavadot Amerikā, Pāvilam Brūveram izdevās satikties ar mācītāju Māri Ķirsonu, kas bija cīnījies par viņu izlaišanu brīvībā.

Tomēr Latvija vēl joprojām bija okupācijas režīma rokās un cīņa turpinājās. Vienu no iespaidīgākajām protesta akcijām 1980. gadā Madridē Eiropas Drošības konferences laikā atkal izdevās veikt Mārim Ķirsonam. TV producentis Ojārs Rubenis vēlāk to komentēja: "Māris Latvijas vārdu iznesa visas pasaules mediju pirmajās rindās, teciņādams savas asinis uz sirp-

āmurnā sarkanā padomju karoga, protestējot pret Baltijas valstu okupāciju." Tā kā Mārim bija pieredze iedarbīgu protesta akciju veikšanā, PBLA priekšsēdis un citi aicinājuši viņu kaut ko izdomāt, lai Madridē atkal pievērstu uzmanību Latvijai. Māris to uzņēmās, īsti nezinot, ko darīs. Šajā laikā presē parādījās raksti par to, ka Austrumkrastā pret kaŗu Vietnamā noskaņoti katoļu priesteri ar savām asinīm apšķieduši kādu ASV kaŗaklausības biroju. Tas guva lielu sabiedrības ievēribu, lai gan vēlāk rakstīja, ka tās esot bijušas nevis cilvēku, bet gan jēra asinis. Katrā ziņā rezonance bija liela.

Par tālāko Māris stāsta: "Es sāku domāt par to, kas notiek, kad no cilvēka ņem asinis, – liek žņaugu, un rodas spiediens. Par šo ideju izstāstīju savas draudzes loceklim dakterim Jānim Zvārgulim, un svētdien pēc dievkalpojuma mēs mācītāja mājā pamēģinājām. Viņš man iedūra adatu vēnā, tai virsū uzlika uzgalīti, kuŗu noņemot asinis sāka tecēt ar spiedienu. Tas darbojās ne tikai teorijā, bet arī praksē." Šādi sagatavojies, Māris ieradās Madridē. Viņš visu

Pāvils Brūvers, Paulis Kļaviņš, Mārtiņš Hildebrands, Rita Brūvere, Edmunds Cirvelis, Jānis Rožkalns

izskaidroja dakteriem Jānim Dimantam un Linardam Luksam, un viņi piekrita piedalīties. Viņi Māra abām rokām uzlika žņaugus, iedūra adatas ar uzgaļiem un devās uz Kongresa namu. Māra draudzes pērnināderis Harijs Petrēvičs bija uztaisījis divus PSRS karogus, ja nu vienu atņem. Turklāt iepriekšējā dienā pirms kongresa atklāšanas Māris bija sarunājis ar jauniešiem, ka viņi atradīsies pāri ielai futbola stadionā. Māris Ķir-

sons atceras: "Kad ieradāties pie Kongresu nama, zemē tika izklāts PSRS karogs, es nostājos uz tā, Jānis vai Linards man noņēma no pleciem mēteļi, izņēma adatas, un asinis sāka tecēt. Tajā brīdī stadionā ielavījušies jaunieši pār visu stadionu nolaida milzīgu drapēriju ar uzrakstu "Brīvību Latvijai". Pēc tam man jautāja, kāpēc es rokas biju izstiepis uz priekšu. Vai lai līdzinātos Jēzum uz krusta? Nē, es stiepu rokas, lai asinis

tek tālāk no manis un nenosmērējas kurpes." Tajā brīdī bija beigusies konferences atklāšanas ceremonija un dalībnieki nāca laukā. Māris turpina: "Visi sāka filmēt, fotografēt. BBC, NTS, International Press, United Press u. c. Vācijas mediji. Eiropā tas tika parādīts jau tajā pašā vakarā, bet nākamajā dienā – pa visu pasauli. Līdz ar to Latvijai tika piegriezta vēriba kā vienai no zemēm, kuŗa PSRS neievēro pašas parakstītos līgumus."

Šādi un līdzīgi notikumi padomju laikā risinājās okeana abās pusēs un tuvināja Latviju neatkarības atgūšanai. Pāvils Brūvers un Māris Ķirsons Latvijā pirmo reizi ieradās 1989. gadā II Tautas frontes kongresa laikā. Pāvils gan nevis oficiāli kā žurnālists, bet neoficiāli – uz sievas Ritas mātes bērēm. Tagad viņi abi ar ģimeni dzīvo Latvijā un kalpo savai Dzimtenei, tās tautai un baznīcai.

Foto no Brūveru ģimenes un Latvijas Zinātņu akadēmijas archīva.

Pateicamies par sadarbību šīs publikācijas tapšanā žurnāla Svētdienas Rīts redakcijai.

SĀKAS JAUNS DARBA CĒLIENS

Rīgas Latviešu biedrības domnieki sāk jauno darba cēlienu, apmeklējot Augusta Deglava 150 gadu atcerei veltīto skulptūru „Rīdzinieki”

Ēriks Hānbergs pie "Rīdziniekiem"

2012. gada 19. septembrī pēc divu mēnešu darba pārtraukuma Rīgas Latviešu biedrības domnieki jauno darba sezonu atklāja, apmeklējot Augusta Deglava atcerei veltīto skulptūru „Rīdzinieki” A. Deglava, Valmieras un Pērnavas ielas apstādījumos.

Pirmās rudens sēdes netrādicionālais sākums bija Rīgas Latviešu biedrības priekšsēža Gunta Gailiņa ideja, kas domniekiem tika gatavota kā pārsteigums. Pulcēšanās notika ierastajā vietā un laikā, taču sēde nesākās, kā ierasts. Priekšsēdis aicināja domniekus doties nelielā izbraucienā pa Rīgas ielām

ar iepriekš sarūpētu autobusu, atklājot vienīgi to, ka mazā ceļojuma galamērķis ir vēsturiska vieta Rīgā, kas cieši saistīta ar Rīgas Latviešu biedrības vēsturi.

Tēlnieka Ģirta Burvja radītā skulptūra "Rīdzinieki" tika svinīgi atklāta tieši pirms mēneša – 17.augustā Rīgas svētku laikā kā dāvana rīdziniekiem. Tā veltīta rakstnieka Augusta Deglava 150 gadu jubilejai un viņa romānam "Rīga", kas tapis vairāk nekā pirms 100 gadiem.

Skulptūrā skatāmie tēli cieši saistīti arī ar Rīgas Latviešu biedrības vēsturi. Tajā atainots pirmais Rīgas Latviešu biedrības priekšnieks Bernhards Dī-

Rīgas Latviešu biedrības domnieki

rīkis, kas Rīgas Latviešu biedrības vadības grožus turēja no 1868. gada 22. novembra līdz 1870. gada augustam, bija laikraksta *Baltijas Vēstnesis* izdevējs un pirmās latviešu dienas avīzes *Rīgas Lapa* dibinātājs, kā arī Rīgas Latviešu biedrības Teātra un Zinību komisijas izveidotājs. Viņam līdzās – aktīvais jaunlatvietis Richards Tomsons un pirmais akadēmiski izglītotais latviešu arhitekts Jānis Frīdrichs Baumanis, kuŗi arī pielikuši savu gara spēku Rīgas Latviešu biedrības dibināšanā. J. F. Baumanis bija pirmā – 1869. gadā celtā Rīgas Latviešu biedrības nama arhitekts.

Svinīgajā brīdī kopā ar Rīgas Latviešu biedrības domniekiem

bija skulptūras autors, tēlnieks Ģirts Burvis. Viņš pastāstīja par pieminekļa tapšanas gaitu, pieminot idejas autorus un virzītājus – Rīgas Austrumu izpilddirekciju, izpilddirektoru Dmitriju Pavlovu un Sabiedrisko attiecību un kultūras projektu vadītāju Aiju Briedi un citus, kā arī sponsorus – par atbalstu skulptūras tapšanā.

Skaistu uzrunu klātesošajiem par Augustu Deglavu teica RLB domnieks un literatūras komisijas vadītājs Ēriks Hānbergs. Sarīkojumu mūzikāli kuplināja Rīgas Latviešu biedrības koris diriģenta Ārija Šķepasta vadībā.

Skanēja kopīgi dziedātas dziesmas gan pie jaunās skulptūras, gan piemiņas plāksnes, arī pa-

galmā pie ēkas, kur no 1912. līdz 1922. gadam dzīvojis Augusts Deglavs,

Sarīkojuma gaisotni nespēja izjaukt pat vēsais rudens lietus. Svinīgais mirklis pie skulptūras "Rīdzinieki" beidzās ar kopīgu RLB Domes fotografiju. Izrotājuši skulptūru ar krāsainiem dāliju ziediem, domnieki devās turpināt darbu Rīgas Latviešu biedrības ēkā – izskatīt darba kārtībā paredzētos jautājumus. Izskanēja ierosinājums, ka šāds darba sezonas iesākums varētu kļūt par tradīciju katru gadu apmeklēt kultūrvēsturiskas vietas, kas saistītas ar Rīgas Latviešu biedrības vēsturi.

Ieva Ivanova

Foto: Zinta Gugāne

Par saviem vārdiem jāatbild Atklāta vēstule Saeimas deputātei Irinai Cvetkovai

Pēdējās dienās Saeimas deputāte Irina Cvetkova (*Saskaņas centrs*) nākusi klajā ar vairākiem skaļiem paziņojumiem, kas tieši vai pastarpināti skar vēstures nozari. Plaši neiztirzājot vēstures zinātnes komplicētību, jāatzīst, ka vēsturi kopumā nevarētu un nevajadzētu vērtēt "balts-melns" kategorijās. Sevišķi runājot par tik daudzšķautņainu procesu kā karš.

(..) Laikā, kad Latvijā norisinās vairākas iniciatīvas sabiedrības saliedēšanai, ārkārtīgi pārsteidz un apbēdina ir tas, cik viegli Cvetkovas kundze nosauc Latvijā darbojošos labdarības organizāciju par nacistisku. (<http://www.youtube.com/watch?v=mg7RjCYvY9I>) Runājot par Daugavas Vanagu organizāciju, Cvetkovas kundze nepārprotami to raksturo kā "Trešā Reicha ideju turpinātāju" un "nacistiskā režīma atbalstītāju un turpinātāju organizāciju". Lielā mērā tas atražo padomju propagandas radītos mītus par visiem trimdas latviešiem kā Latvijai nevēlamām personām, šo nevēlamību raksturojot ar PSRS ieviesto "smagāko" lamuvārdu –

fašisti. Tomēr pašsaprotami ir tas, ka padomju propagandas atziņām ar vēsturisko patiesību ir ārkārtīgi maz kopīgā.

Daugavas Vanagu organizācijai nekad nav bijis nekas kopīgs ar nacistiskajām idejām. Sākot jau kopš tās dibināšanas laika ASV okupācijas zonas pārvietoto personu nometnēs, kur sevišķi liela uzmanība tika pievērsta nacistisku ideju novēršanai, Daugavas Vanagi ir darbojušies, demokrātisku, antinacistisku un antikomunistisku ideju vadīti. Ar Daugavas Vanagu darbību iespējams iepazīties gan izdevumā "Laiks. Telpa. Ļaudis", gan citos organizācijas vēsturei veltītos izdevumos. Daugavas Vanagi vienmēr darbojušies kā izteikta aprūpes un pašpalīdzības organizācija. Pamatā tā darbojusies latviešu kaņģu, kaņģu invalīdu aprūpē, tostarp veidojot invalīdu aprūpes centrus, pašpalīdzības ceļā vācot līdzekļus viņu uzturēšanai, dažādās mītnēs zemēs ieceļojušo latviešu iedzīvotāju atvieglošanai un nacionālās identitātes uzturēšanai. Daugavas Vanagi rīkojuši sporta spēles, literāros

vakarus, amatieru teātra kopas, ikgadējas tautiešu sagaitas, kā arī dažādus citus kultūras sarīkojumus, rūpējušies arī par karā kritušo tautiešu piemiņas saglabāšanu un kapu kopšanu. Ar laiku organizācija sāka darboties arī politiski, aizstāvot latviešu trimdas sabiedrības – nacionālās minoritātes tiesības mītnēs zemēs un uzturot Latvijas valsts okupācijas neatziņas prasību. Tieši šī trimdas sabiedrības, arī Daugavas Vanagu organizācijas darbība bija izšķirīgs Latvijas neatkarības atjaunošanas iespējamības faktors. Pasaules vēsturē ar nacistiskām idejām tomēr pieņemts saprast pilnīgi ko citu.

Latvijas Republikas iestādes jau ir sniegušas savu vērtējumu par Daugavas Vanagu organizācijas darbību Latvijā. Genocīda, nacionālā, etniskā, reliģiskā, rasu naida kurināšana, kā arī citi būtiski nacistiskie ideoloģijas elementi Latvijā ir atzīti par kriminālizētiem noziegumiem. Savukārt Daugavas Vanagu organizācija ir legāla, reģistrēta biedrība, kas savā darbībā ievēro LR likumus. Vēl jo vairāk – tai Latvijā ir piešķirts sa-

biedriskā labuma organizācijas statuss, kas nozīmē, ka Latvijas Republikas iestāžu vērtējumā šī organizācija "sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai". Liels ir arī organizācijas nopelns Tautas frontes atbalstīšanā valsts neatkarības atjaunošanas posmā, kā arī humānās palīdzības sūtīšanā uz Latviju gan pag. gs. 90. gados, gan pašreiz. Organizācija financē arī atsevišķas stipendijas trūcīgiem un centīgiem studentiem. Daugavas Vanagu organizācija sniedz materiālo pabalstu karā invalīdiem, daudz bērnu ģimenēm, audžuģimenēm un bērnamiem. Daugavas Vanagu organizācija uzturējusi latviešu grāmatu krātuves, bibliotēkas, tā atbalsta latviešu skolu darbību mītnēs zemēs, jauniešu nometnes, latviešu kultūras attīstību un popularizēšanu, kā arī dažādu Rietumvalstu universitāšu mācībspēku ar Latviju saistītu pētījumu izdošanu.

Pašsaprotami ir arī tas, ka nevienai organizācijai nav nedz savas rakstura, nedz ideju. Jebkuru organizāciju veido savu kopīgo vērtību, interešu un ideju vadīti cilvēki. No tā secināms, ka Cvetkovas kundze par nacistiem ir nosaukusi visus Daugavas Vanagu organizācijas biedrus. Tiesiskā

valsti tomēr katram publiskam apgalvojumam ir nepieciešamas pamatojums. Uz kāda pamata Cvetkovas kundze par nacistiem dēvē un apsūdz "nacistisku ideju un režīma turpināšanā" Daugavas Vanagu organizācijas biedrus? Ja viņai vai kādam citam ir ziņas par šo cilvēku vainu rasu, etniskā, nacionālā vai reliģiskā naida kurināšanā, tad būtu jāvērsas tiesībsargājošās iestādēs, nevis jātirzā nepierādīti apvainojumi. Ja šāda pamata nav, tad uzbrukumi Daugavas Vanagu organizācijai un tās biedriem var tikt uztverti tikai kā goda un cieņas aizskaršana, kā arī Daugavas Vanagu organizācijas darījumu reputācijas graušana, kas ir ar likumu sodāmas darbības.

Tiesiskā sabiedrībā pieņemts par saviem vārdiem atbildēt. Ar šo visu Daugavas Vanagu organizācijas biedru vārdā pieprasu Latvijas Republikas Saeimas deputātei Irinai Cvetkovai atsaukt savu viedokli par Daugavas Vanagu organizāciju kā nacistisku ideju atbalstītājiem un turpinātājiem. Pieprasu arī publisku atvainošanu visiem Daugavas Vanagu organizācijas biedriem.

Edgars Engizers,
vēsturnieks, Daugavas Vanagu
Daugavgrīvas nodaļas vadītājs

DV Mēnešrakstu, sākot ar 2013. gadu, izdos Latvijā

Daugavas Vanagu Mēnešraksts (DVM), kas iznāk četras reizes gadā, ir vienīgā mūsu DV organizācijas publikācija, kas ir pieejama visiem Daugavas Vanagu (DV) biedriem visās DV zemēs. Tāpēc mums ir svarīgi, ka DVM tiek saglabāts, veicot minimālas maiņas, kas veicinātu DVM izdošanu bez papildu piemaksām un kas, cerams, arī piesaistītu jaunus DVM abonētājus. Šī gada septembrī Daugavas Vanagu Centrālā valde (DV CV) pieņēma lēmumu, ka DVM ir jāizdod Latvijā, pamatā šādu iemeslu pēc:

1. DVM ilggadējā redaktore Inta Purva vairs neturpinās DVM redaktora pienākumus un izbeidz šo darbu ar š.g. 31. decembri. Tomēr viņa piekritusi arī turpmāk būt aktīva un darboties DVM redakcijas kolleģijā. Liels paldies Intai par gadiem ilgo DVM un DV organizācijā ieguldīto darbu.

2. DVM ilggadējā kasiere Ligita Krūmkalne izbeidz DVM kasiere pienākumus arī ar š.g. pēdējo DVM izdevumu Nr.4. Tomēr viņa arī turpmāk palīdzēs DVM pārejas posmā līdz 2013. gada 31. martam, kamēr DVM redakcija un iespēšana tipografijā tiek realizēta Latvijā. Paldies Ligītai par grūto darbu, kas ir prasījis neskaitāmas stundas galvas laužīšanu, kā savilkt kopā visus finančiālos galus, lai DVM tiktu izdots visus šos gadus. DVM kasiere pienākumus ar 2013. gadu veiks DV CV pārstāvība Latvijā, lai nodrošinātu sekmīgu DVM izdošanu.

3. Pašlaik DVM tiek izdots ar finančiāliem zaudējumiem, un tas nevarētu ilgi turpināties, jo abonentu skaits pamazām ir sarucis, bet DVM izmaksas pamazām pieaugušas.

4. DVM apgāda vadītājs Zigurds Kārklīšs arī ieskata, ka ir pienācis pēdējais laiks atrisināt

Pēc sarunām redakcijā. No kreisās: Andris Staklis, Ivars Švānfelds, Inta Purva, Ligita Kovtuna un Andrejs Mežmalis

DVM finančiālās problēmas un citus jautājumus. Paldies Zigurdam un Rasmai Kārklīšiem par tehnisko darbu un DVM veidojumu datortehniskā.

Š.g. 3. septembrī DV priekšnieks Andrejs Mežmalis tikās Rīgā ar DVM redaktori Intu Purvu, lai detalizēti pārrunātu DVM nākotni un iespējas veicināt tā saglabāšanu un turpmāko izdošanu. Tāpat ir notikušas e-pasta sarunas ar DVM kasiere Ligitu Krūmkalni par finančiālo situāciju, lai turpinātu DVM izdošanu. Inta Purva un Ligita Krūmkalne atbalsta DVM izdošanu Latvijā, kur būtu zemākas izmaksas par DVM iespēšanu. Sarunas ar Intu Purvu turpinājās 10. septembrī kopā ar DV CV prezidiju (A. Mežmali, I. Švānfeldu un A. Stakli) un ar jauno DVM redaktori Ligitu Kovtunu, kas DVM redaktora darbu uzsāks jau šā gada beigās. Ligita Kovtuna ir avižu *Brīvā Latvija* un *Laiks* redaktore. Viņai ir arī liela pieredze ar citām publikācijām, turklāt viņa liks lietā savu pieredzi, lai DVM ne tikai turpinātos, bet arī tiktu reklamēti citās publikācijās. Kā vērojams

pēc sarunām un nākamajiem darbiem, pašlaik nav paredzami nekādi pārsteigumi, un mēs darīsim visu, kas vajadzīgs, lai DVM iznāktu laikā un par pašreizējām izmaksām, ko segs ar abonementu maksām. DVM arī turpmāk ievēros t. s. Endzelina latviešu valodas pareizrakstības principu, kā arī tagadējo DVM struktūru, sadalījumu un DV ideoloģiju. Lai veicinātu un atbalstītu DVM un lai varam sekmīgi pāriet uz DVM izdošanu Latvijā, mums, visiem DV biedriem, jāiesaistās DVM atbalstā, lai sekmīgi īstenotu DVM pāreju uz Latviju.

1. Visām DV zemēm, apvienībām, nodaļām un kopām tiek lūgts piesaistīt jaunus DVM abonētājus, reklamējot DVM; visas DV zemes valdes, apvienības/nodaļas un kopas tiek arī lūgtas ziedot DVM abonementus leģionāriem Latvijā.

2. Pašreizējiem DV zemju DVM koordinātoriem arī turpmāk tiek lūgts uzņemties DVM pārstāvju pienākumus, kā tas ir rakstīts DVM:

Anglijā – A. Ceriņš, 141 Boyer

Street, Derby DE22 3TG, England

ASV – Imants Kalniņš, 42 Hackensack St., Woodridge, NJ 07075, USA

e-pasts: kimants@aol.com

Ligita Krūmkalne, 6333 N. Rural St., Indianapolis, IN 46220-2213, USA

e-pasts: lkrumkalns1@aol.com

Austrālijā – Gunta Vagare, 17 Tennyson Ave., Preston, Vic. 3072, Australia

e-pasts: vanagi@mira.net

Kanādā – Skaidrite Tērauds, 28 Deering Cresc., Toronto, ON M2M 2A3, Canada.

e-pasts: Skaidrite.Terauds@hotmail.com

Latvijā – DV CV pārstāvība Latvijā, Mārstaļu ielā 5, Rīga LV-1050, Latvija

e-pasts: dvcv1@inbox.lv;

tel: +371 26003710. Lūdzu atzīmēt, ka maksājums ir „par DVM 2013.g.”.

Vācijā – Juris Pērkonis, Walter vom Rath Str., 33, 60320 Frankfurt, Germany. Vācijā abonēšanas maksa kārtrojama ar DV Vācijas valdi, Lettischer Fursorgeverein, Postbank Hanover, Konto No. 81910307, BLZ 250-100-30.

Zviedrijā – Ilgvars Gūtmanis, Mellanvagen 7, Kallared S428 30, Sweden. e-pasts: Ilgvars.0317951-662@telia.com

3. DVM redakcija, sākot ar 2013. gada 1. janvāri. - Redaktore: Ligita Kovtuna, Ausekļa ielā 14-2, Rīga LV-1010, Latvia; e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv;

tel: +371 29439423. **Visus DVM rakstus, sākot ar 1. novembri, kas domāti 2013.g. Nr.1 DVM izdevumam, lūdzu iesūtīt DVM jaunajai redaktorei Ligītai Kovtunai;** sniegsim viņai atbalstu ar rakstiem un ar savlaicīgiem maksājumiem par DVM 2013.g.!

4. DVM maksājumi no DV zemēm. Pagaidām saglabāsim paš-

reizējās DVM mēnešmaksas: Anglijā - 32 USD; ASV - 34 USD; Austrālijā - 42 USD; Kanādā - 39 USD; Latvijā - 42 USD, leģionāriem 22 USD; Zviedrijā - 30 USD.

Apvienotās naudas sūtījumus no DV zemes par DVM 2013.g. lūdzu sūtīt uz: **NODIBINAJUMS "DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀS VALDES PĀRSTĀVNICĪBA LATVIJĀ" FONDS, Reg. Nr. 40008004689; Konta Nr. LV02 UNLA 0001 0037 0041 2, AS "SEB BANKA"; SWIFT kods: UNLALV2X, Vecrīgas filiāle, Grēcinieku-9, Rīga, LV-1050, ar norādījumu: „Par DVM 2013. g.”, nosaucot arī DV zemi.**

Lūdzam katras DV zemes DVM pārstāvjus nosūtīt savu DV zemju DVM abonētāju sarakstu rakstveidā vai elektroniski uz „DV CV pārstāvniecība Latvijā”, Mārstaļu ielā 5, Rīga LV-1050, Latvia; e-pasts: dvcv1@inbox.lv, ar kopiju amezmalis@hotmail.com (ieklaujot tajā abonētāju vārdus un adreses). Ja maksājumus par DVM ir iekļauti arī ziedojumi DVM abonementiem nogādāšanai leģionāriem Latvijā, lūdzu atzīmēt, cik DVM kopijas ir domātas leģionāriem (22 USD par DVM 2013.g.).

PIEZĪME: Atsevišķi cilvēki ASV un Kanādā vēlas abonēt DVM sev vai pasūtīt to leģionāriem Latvijā. Ja kādam ir grūtības nosūtīt samaksu par DVM elektroniski, tad var to veikt, arī rakstot čekus uz Daces Rudzītis vārda, ar piezīmi „Par DVM”, un tos nosūtot uz avīzes „Laiks” kantori 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA.

Daugavas vanagi, sasauksimies, un lai mums veicas saglabāt DVM!

Andrejs Mežmalis
DV priekšnieks un

Pasaules tūrisma diena un „Dižā Baltijas apceļošana 2012”

Pasaules tūrisma dienu svin 27. septembrī jau kopš 1980. gada. Šis datums nav izvēlēts nejauši - 1970. gada 27. septembris ir Pasaules tūrisma organizācijas (PTO) dibināšanas diena, kad tika pieņemti PTO statūti - nozīmīgs pavērsiens pasaules tūrismā. Latvija PTO tika uzņemta 2003. gada oktobrī un 2005. gada 1. janvārī kļuva par tās pilntiesīgu biedru.

Laiks, kad pasaulē svin Tūrisma dienu, ir tūrisma sezonas nobeigums ziemeļu platuma grados un sezonas sākums dienvidu platuma grados.

Šā gada Pasaules tūrisma dienas moto ir „Tūrisms – ilgtspējīga enerģija darbina ilgtspējīgu attīstību!”, un tās mērķis ir sabiedrībai atgādināt tūrisma nozares milzīgo ekonomisko, sociālo, politisko un kultūrolo nozīmi. „Ceļojumi, jaunu vietu apmeklējumi, tikšanās ar kultūrām ir iekšējās bagātības atblāzma, kas atmirdz katra cilvēka sejā,” lasāms vienā no Vatikāna vēstījumiem Pasaules tūrisma dienā. Tāpēc 27. septembrī Tūrisma informācijas centri, muzeji un bibliotēkas arī šogad izkārtos dažādus sarīkojumus. Tā, piemēram, **Rēzeknes Centrālās bibliotēkas** abonementus ar 23. septembri uzsāk izstādi „Apceļo pasauli”, kurā sakopots plašs klāsts tūrisma ceļvežu un grāmatu, paverot iespēju paplašināt zināšanas par citu tautu kultūru, tradīcijām, arhitektūras vērtībām un dabas daudzveidību.

Jelgavas reģionālais tūrisma centrs rīkoja Tūrisma vakaru ar lielāko ceļotāju piedalīšanos, bet Tūrisma dienas sarīkojumus beidza 29. septembrī ar arhaio-

Pastmarka – Tērvetes dabas parks 2009. gadā tika atzīts par izcilāko Eiropas tūristu galamērķi Latvijā

loģisko atradumu izstādes atklāšanu. Cēsis no 22. līdz 30. septembrim bija īpašo piedāvājumu nedēļa, kurā varēja baudīt mākslu, mūziku, vēsturi, izklaidi, kā arī izmantot atlaides kafējnīcās, viesnīcās, tūrisma apskates objektos. Par tradīciju kļuvusi pastaiga gīda pavadībā pa naksnīgo Cēsu vecpilsētu lāpu gaismā. Tūrisma dienas moto **Turaidas muzejrezervāts** savā darbībā īsteno jau daudzus gadus. Radošā pieeja vēstures notikumu atainošanā un daudzveidīgās, mūsdienīgās ekspozīcijas katru gadu saista tūkstošiem tūristu vairāk nekā no 80 valstīm. Tas ir viens no visvairāk apmeklētiem Latvijas muzejiem.

Pasaules tūrisma diena ir arī tūrisma sezonas rezultātu sakošanas laiks. Starptautiski nozīmīgākais tūrisma notikums Latvijā bija iesaistīšanās ceļojumu projektā „Dižā Baltijas apceļošana 2012”, ko rīkoja Latvijas Tūrisma attīstības valsts aģentūra (TAVA), *Enterprise Estonia*, Igaunijas tūrisma valde (*Estonian Tourist Board*) un Lietuvas Ekonomikas ministrijas Tūrisma departaments. Dižā Baltijas apceļošana no 1. maija

Tūristu un kāzinieku iecienītā Alatskivi pils Igaunijā

līdz 31. augustam notika pa 30 izcilākajiem tūrisma objektiem Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, katrā valstī pa desmit. Visās šajās valstīs varēja atrast visai ģimenei interesantas apskates vietas, ievērojamus arhitektūras un dabas objektus, muzejus un cilvēku rokām radītus brīnumus. Visās trīsdesmit Baltijas dižās apceļošanas vietās bija iespēja ne tikai gūt jaunus iespaidus, bet arī saņemt apskates objektu ieejas cenas ievērojamas atlaides, visbeidzot - projekta nobeigumā laimēt lielisku dāvanu.

Latvijas un Igaunijas tūristi puda apbrīnu par vienu no skaistākajām un tūristu visvairāk apmeklētajām **Lietuvas** pilsetām Mosēdi, ko dēvē par „Akmeņu galvaspilsētu”, jo tur atrodas Akmeņu muzejs, kur 14 ha lielā platībā izvietoti 200 dažādi akmeņi. Savukārt Zarasu reģions ir ezeriem bagātākā vieta Lietuvā - aptuveni 300 dažāda lieluma ezeri. Pašos Lietuvas rietumos - Kuršu jomas piekrastē ir brīnišķīgs dabas stūrītis ar 150 gadu veco Ventes raga bāku.

Igaunijā brīnišķīga tūristu, kā arī kāzu un korporatīvo pasākumu vieta ir nesen atjaunotā Alatskivi pils. To bija privatizējis kāds Somijas pilsonis, taču pils liktenis izvērtās līdzīgi kā Latvijā Ķemeru sanatorijai. Līgums ticis laužts, un pili restaurēja igauņi paši. Viljandi pilsētā acis priecē iespaidīga lieluma zemes, kas ir kā ceļa rādītājs uz naivisma un humora pilno Viljandi skolas skolotāja Pauļa

Kondaso (1900-1985) centru ar viņa gleznu izstādi. Savukārt Tartu pārsteidz ar teātra un leļļu pasauli, bet Muhu sala ar buru kuģi, kam ir 1000 gadu vēsture.

Latvijā Baltijas tūristus laipni uzņēma barona Paula fon Volfa 1896. gadā celtā Dikļu pils, kurā pēc atjaunošanas iekārtota omulīga viesnīca. Liepāja pārsteidza ar Kūrmājas prospektā uzstādītām bronzas skulptūrām, kurās iemūžināti Liepājas himnas „Pilsēta, kurā piedzimst vējš” tēli. Tērvetes dabas parks 2009. gadā tika atzīts par izcilāko Eiropas tūristu galamērķi Latvijā. Tas ir viens no skaistākajiem dabas, vēstures un kultūras objektiem Latvijā ar brīnišķīgam dabas ainavām, unikālo priežu silu, zemgaļu pilskalniem, pasaku pasauli un atpūtas iespējām visai ģimenei.

„Dižās Baltijas apceļošanas 2012” nobeiguma sarīkojumā vairāki aktīvākie ceļotāji saņēma vērtīgas balvas. Tūrisma projekts „Dižā Baltijas apceļošana” būs arī nākamgad.

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Rēzekni 27. septembrī apmeklēja Latvijā rezidējošie 14 ārvalstu vēstnieki, kas tikās ar pilsētas domes vadību un iepazinās ar projektiem, kuri ieviesti ar ES finansējumu. AS „Latvijas Finieris” meitas uzņēmumā RSEZ SIA „Verems” viesi vēroja bērza saplākšņu ražošanas procesu un aplūkoja produkciju, ko eksportē uz ES, Japānu un ASV.

Daugavpilī 25. septembrī, pasaulslavenā novadnieka mākslinieka Marka Rotko dzimšanas dienā, Novadpētniecības un mākslas muzeja izstāžu zālē atklāja viņam veltītā Starptautiskā mākslinieku plēnēra darbu izstādi. Mākslinieki no ASV, Lielbritānijas, Itālijas, Norvēģijas, Dānijas, Polijas, Armēnijas, Baltkrievijas un Latvijas smēlās iedvesmu no M. Rotko dzimtajās pilsētās ainavām.

Ventspilī apmeklēja Beļģijas televīzijas sabiedrība Woestijnvi, lai filmētu pilsētu flāmu televīzijas programmai par mazpazīstamiem tūrisma objektiem Latvijā, kurus būtu vērts apmeklēt. Arī Kuldīgā, Kolkā, Engurē un Dundagā viņi filmēja dabas parkus, muzejus, tikās ar līvu kultūras tradīciju uzturētājiem, kā arī iepazinās ar Kurzemes zvejnieku sētu un tradicionālo virtuvi.

Jelgavas Visvētās Dievmātes aizmigšanas pareizticīgo baznīcas draudzes locekļi pašu izaudzētos kartupeļus ziedoja labdarībai – zupas virtuvei, slimnīcām, invalīdiem. Septembra beigās 8 tonnas kartupeļu izdalīti arī trūcīgajiem pilsētniekiem.

Krāslavas pils kompleksā plānots izveidot vairākus muzejus, kas populārizētu Latgales kulināro mantojumu. Latvijā pazīstamais podnieks Valdis Pauliņš kopā ar dzīvesbiedri Olgu pils vecajā zirgu stallī drīzumā atvērs Šmakovkas (Latgales pašbrūvētā) muzeju - vienu no Latgales kulinārā mantojuma piedāvājumiem. Līdzīgu muzeju Rēzeknes novadā jau ir izveidojis Saeimas deputāts Gunārs Igaunis.

Kuldīgā 13. oktobrī Hercoga Jēkaba gadatirgū Rātslaukumā notiks rudens Dižandeļe. Pēc tam Sv. Katrīnas ev. lūt. baznīcā uz koncertu aicinās senās mūzikas ansamblis *Sopra il basso*, kurā programmā būs hercoga Jēkaba laika mūzika. Vakarā Rātslaukumā būs Dižā ražas balles.

Alūksnē norisinājās Vidzemes jauniešu dienas, pulcējot jauniešus gan no Vidzemes, gan citiem Latvijas novadiem. Jauniešu dienu tradīciju pirms vairākiem gadu desmitiem aizsāka pāvests Jānis Pāvils II ar mērķi pulcināt jauniešus, lai kopīgi svinētu savu ticību.

Vairāk nekā desmit gadus Nauksēnu pagastā darbojas bērnu rotaļu istaba, kurā divus līdz piecus gadus vecus bērniņus divu gādīgu audzinātāju rokās par simbolisku maksu var atstāt strādājošie vecāki.

Druvienas vecā skola – muzejskola saņēmusi vērtīgu dāvinājumu – novadniece Līvijas Annas Zāberes bibliotēku. Apskatīt dāvinājumu un citus eksponātus jau pieteikušās vairākas ekskursantu grupas. Skolotājam Zāberei pērn apritēja deviņdesmit gadu, bet šogad Lieldienās viņa aizgāja mūžībā.

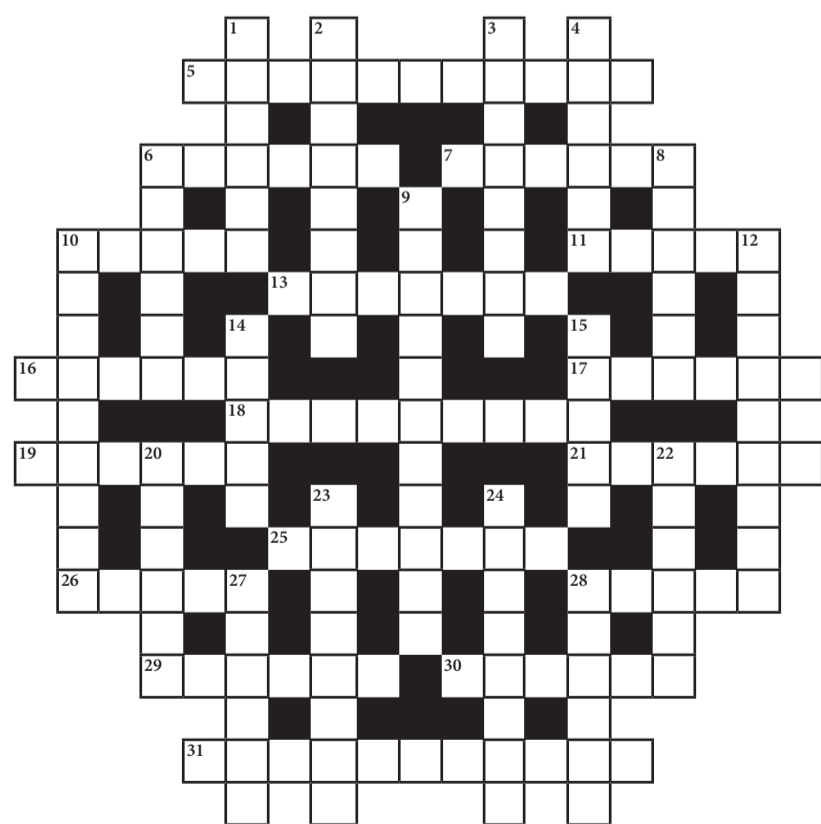
Ventspils 4. vidusskola ieguvusi starptautisko Ekoskolas nosaukumu un Zaļā Karoga balvu, savukārt Ventspils 1. pamatskola saņēma Zaļo diplomu un Latvijas Ekoskolas nosaukumu. Apbalvojumus skolām pasniedza Latvijas Universitātē, kur apbalvoja izglītības iestādes par īpašiem panākumiem ilgtspējīgas attīstības, vides izglītības un vides aizsardzības veicināšanā skolā un tās apkārtnē.

Kauguros un Kocēnos notika starptautiska konference „Kauguru zemnieku nemieriem 210”. Piedalījās vēsturnieki, novadpētnieki, vēstures skolotāji un daudzi interesenti ne vien no Latvijas, bet arī no Igaunijas.

Izziņas sagatavojušas Valija Berkina un Māra Linde

Krustvārdu mīkla

Sastādījuši Daiga un Ilmārs Kalni (ASV)

Līmeniski. 5. Dievgalds. 6. Tārtiņveidīgo sugas putni. 7. Sulīga oga. 10. Klāja, kokiem nepaugusi platība. 11. Sievietes vārds (apr.). 13. Daudzgadīgi lakstaugi. 16. Sasista trauka gabals. 17. Deguna gļotādas iekaisums. 18. (Kā) sakopojums. 19. Gaujas pieteka. 21. Lielī koka

trauki. 25. Cilvēka mūža posms. 26. Aptvert, apņemt. 28. Pabeiza zīda drāna ar mīkstām plūksnām. 29. Resnas, izturīgas virves. 30. Apstrādāt ar virpu. 31. Pirmmācības iestāde Latvijas laukos

Stateniski. 1. Valdošais mākslas stils Eiropā no 17. gs. sāk. līdz

19. gs. beigām. 2. Sēne. 3. Oficiālas atļaujas preču eksportam vai importam. 4. Aptaujas lapa. 6. Spožs, ar skaidru spīdumu. 8. Garšviela. 9. Bērzu dzimtas koks. 10. Termins matēmatikā. 12. Vētrasputns. 14. Iejūga pierderums. 15. Mājputns. 20. Meklējot ieraudzīt, dabūt. 22. Vibrēt; trīcēt. 23. Ozolu dzimtas vasarzaļi koki. 24. Mugurkaulnieki, kas piemēroti dzīvei gan ūdenī, gan uz sauszemes. 27. Ļaužu kopas, ko saista zeme, valoda, kultūra. 28. Karpu dzimtas zivs.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 37) atrisinājums

Līmeniski. 7. Tadenava. 8. Austrija. 10. Īriss. 11. Kross. 12. Pakistāna. 16. Ūnijas. 19. Vikārs. 20. Vendeta. 21. Ōsaka. 22. Auisis. 23. Broce. 24. Amons. 25. Sambo. 28. Pērse. 30. Amorāls. 31. Teikas. 32. Klauns. 36. Mandarīns. 40. Usuri. 41. Bikla. 42. Salvetes. 43. Kantoris.

Stateniski. 1. Odesa. 2. Maskas. 3. Taiti. 4. Varēt. 5. Ostina. 6. Sidrs. 7. Turbīnas. 9. Aisbergi. 13. Sanda. 14. Parabolās. 15. Tiraspole. 17. Teicams. 18. Stimuls. 26. Ametists. 27. Trupa. 29. Sandales. 33. Kabata. 34. Antena. 35. Truls. 37. Drisa. 38. Rinks. 39. Siers.

LASĪTĀJA VĒSTULE

Zemes izpārdošana

Ar lielu interesi es vienmēr esmu lasījis Ojāra Celles rakstus, jo viņa uzskati saskan ar manējiem, bet šoreiz es nespēju saprast (*Laiks Nr. 36*), kāpēc viņš nenostājas pret Latvijas zemes izpārdošanu ārzemniekiem, jo daudz Latvijas zemes jau ir nonācis „vāciešu, dāņu un citu rietumnieku rokās”, tāpat „liela daļa Latvijas rūpniecības uzņēmumu atrodas galvenokārt Krievijas žīdu rokās”,

bet „iegūtā peļņa Latvijā nepaliek”. Bez tam šo īpašumu iegādāšanās arī ļauj ieplūst vēl vairāk „krievvalodīgiem”.

Vai Latvijas neolibērālo varasvīru smadzenēs ir kāds latvisks saprāts?

Vai šo 193 miljonu ieplūšana tukšajā Saeimas silē pāldzinās varasvīru ilgtermiņu pie šīs siles?

„Brīve, brīve, kam tā brīve, ja tev savas zemes nav!” **Lasītājs**

ŠVARCS UN ALLHAMBRA, TANGO UN LAMBETVOKS

Lietainā septembra pēcpusdienā Rakstniecības un mūzikas muzejs sarīkojuma „**Orķestris un deju grīda**” apmeklētājus no 21. gadsimta aizveda uz 20. gadsimta 30. gadu Rīgu un Jūrmalu – skaistu un romantisku laiku, kad Rīga bija mazā Parīze, Elizabetes ielas centrālo daļu sauca par Mazo Brodveju un katrā restorānā un kafejnicā spēlēja deju kapella, un to apmeklētāji dejoja, dejoja. Iejusties šajā gaisotnē palīdzēja kvartets *Undertango* un sarīkojuma vadītājas Līvas Pugovičas saistīgais stāstījums. Uz ekrāna skatāmas tolaik slavenās izklaides vietas – Operas kafējnīca, Allhambra, Jūrmalas Lido ar virpuļgrīdu, Otto Švarcs. Katrai sava kapella, savi dziedātāji – un arī sava publika, daudzi tolaik slaveni cilvēki – Aleksandrs Čaks, Elina Zālīte, Kārlis Padegs. Operas kafejnicā pēdējo kafijas tasi izdzērusi, uz Daugavu devās Austrā Skujiņa...

Rīgas kafejnicās tolaik dziedājuši gan Brāļi Laivinieki, kuŗu melodijas ir populāras arī šodien, gan operdziedātāji Artūrs Priednieks-Kavarra un Mariss Vētra. Sarīkojuma apmeklētāji varēja paklausīties gan Brāļu Laivinieku, gan M. Vētras ieskaņojumus no muzeja fondiem. Trīsdesmito gadu deju zālēs valdījis tango. Deja „pasaulē izgājusi” no Argentīnas. Deju studijas *Dance Star* skolotājs Intars Upenieks pastāstīja, ka, deju zāles tango gan atšķīroties no

Argentīnā dejojot. Ar savu partneri I. Upenieks skatītājiem demonstrēja šo deju. Trīsdesmito gadu deju zālēs skanēja Latvijas tango karaļa Oskara Stroka komponētās melodijas. Valša dzimtene, protams, ir Austrija, taču savu valsi radījuši arī angļi, – kā jau konservatīvāka tauta, padarot straujo Vīnes valsi lēnāku un nosaucot to par angļu valsi jeb bostonu. Trīsdesmito gadu beigās Latvijas deju zālēs ienāca modes deju lambetvoks. Cilvēkiem dejojot gribējās ne tikai kafejnicās, bet arī mājās viesībās un ballītēs. Uz ekrāna – tolaik slavenie gramofoni un patafoni. Sākumā skaņu plates ievada no ārzemēm, bet jau 30. gadu vidū Latvijā darbu sāk *Bellacord* skaņuplašu fabrika un dejojot nu var pie „pašmāju” mūzikas.

Vai arī šodien vēl protam un gribam tā dejojot? Intars Upenieks apgalvo, ka dejojot esot pavisam vienkārši – daži soļi uz priekšu, daži atpakaļ, un tas ir viss. Viņš aicina klausītājus mācīties fokstrotu soli un pašiem dejojot. Gribetāji ir, un drīz vien jau nelielā zālē kļūst par šauru un krēslī jānovieto gar tās malām. Skatot Brāļu Laivinieku melodijai, dejojot vēlas vēl daži.

Var droši apgalvot, ka sarīkojumā vienaldzīgo nebija, un visi teica paldies tā rīkotājiem. Izejot lietainajās Rīgas ielās, ausis vēl ilgi skanēja skaistās deju melodijas.

Elita Roze

MATIŠS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM
ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

CEĻĀ PIE LASĪTĀJA

Gunars Janovskis. „Purvā”

Zigmunda Skujiņa un

Sarmītes Janovskas-Ērenpreiss ievadvārdi

„Pirms trīsdesmit viena gada tolaik tik tālajā Amerikā izdevniecības “Grāmatu Draugs” klajā laistā “Purvā” pirmā daļa uz mana galda nokļūst tikai tagad. Viss apgriežas ar kājām gaisā. Nākotnes sapņi kļuvuši par pagātnes atmiņām, fantazijas radītais gribot negribot jāsamēro ar īstenību, sajūta tāda, it kā lasītu Žila Verna romānu par zemeslodes apceļošanu astoņdesmit dienās.

Nav šaubu, ka Gunara Janovska daudzo darbu vidū romāns “Purvā” ieņem īpašu vietu un dažā labā lasītājā var izsaukt arī neizpratni. Veicot šī darba, tā teikt, arhαιoloģiju, var iedomāties iemeslus, kāpēc otrās daļas rakstīšanu Gunars uz laiku pārtrauca. Atsauksmes bija pārāk dažādas. Anšlavs Eglītis, kuŗa spriestspēju literātūras

lietās respektēju, savulaik kollēgam draudzīgi ieteicis “purvā tālāk nedoties”.

Mērijot ar realitātes aršīnu, pie tādas domas var nonākt. Taču manuprāt runa ir par sapni, kas šodien pārsteidz nevis ar detaļu precizitāti, bet ar būtības gaišredzību. Jūs nepiekrītat? Tad, lūdzu, nosauciet vēl kādu, kurš 1978. gadā būtu redzējis, ticējis vai tēlojis Latviju 1988. gadā (tieši un precīzi 1988. gadā) kā ārpus Padomju Savienības esošu valsti. Katrā gadījumā tā laika polittehnologu saietu plašākos atreferējumos šāds scēnārijs netiek publiskots.”

No Zigmunda Skujiņa ievada romāna „Purvā” jaunajam izdevumam

SEKOJIET REKLĀMAI

Ziedojumi laikrakstam – no 2012. gada 1. jūnija līdz 30. septembrim

I. Roziņa, Ramsgeitā; M. Riņķis, Kārdifā;
E. Rusovs, Beizingstoukā – 2x; B. Kātiņš, Češīrā;
Bradfordas ev. lut. draudze – 2x;
Z. Kļaviņš, Bradfordā;
A. Palejs, NSW Austrālijā; V. Bull, Danmorā;
I. Brīvnieks, Krolījā; M. Prauliņš, Londonā;
E. Parker, Ely.
Kopā – GBP 380- 97p

Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību.

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolimētām grāmatām mikstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliē klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovska “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvnīcība Anglijā:
Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:
Lielbritānijā: 6 mēnešiem GBP 60; 12 mēnešiem GBP 110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija. Maksājot Lielbritānijā par Latvijas gada abonementu GBP 40

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.-. NAUDAS PĀRVEDUMI: LETTERNAS RIKSFÖRBUND I SVERIGE/BRĪVĀ LATVIJA (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. : +46 8214425. Administrācija: Vija Freimane, e-pasts: freimanis@yahoo.se, tālr. +46 8808815

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90.-, 12 mēnešiem USD 170.-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejiģā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr. Komercīlie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.
Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA
Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

SPORTS

SPORTS

OLIMPISKĀS DIENAS PRIEKŠ

OLIMPISKĀ
DIENA 2012

Olimpiskā diena Latvijā tiek rīkota ik gadu, lai populārizētu olimpisko kustību, veselīgu dzīvesveidu un godīgas spēles principus sportā. Pēc pagājušajā gadā veiksmīgi aizvadītās Olimpiskās dienas šogad sarīkojumi tika organizēti 76 vietās, kas ir par 28 vairāk nekā pērn. Kopīgi sportoja un vingroja vairāk nekā 76 000 dalībnieku. Olimpiskās dienas vienojošais moto bija "Pavingrosim!". Rīgā rīta vingrošanā un citos Olimpiskās dienas sarīkojumos iesaistījās aptuveni 18 000 jauniešu gan Daugavas stadionā, gan izglītības iestādēs.

Olimpiskais vicečempions un LOK ģenerālsēkretārs Žoržs Tikmers ir rīta vingrošanas idejas autors. Viņa ieskatā Olimpiskā diena tagad daudzviet ir aizstājusi sporta dienu, citviet septembris ir kļuvis par olimpisko mēnesi. „Esmu patiesi gandarīts par šīs idejas dzīvotspēju un pateicīgs par pašvaldību vadītāju atsaucību un skolotāju radošo garu šīs idejas atbalstīšanā

un realizēšanā,” sacīja Tikmers. Ventspilī skolēnus sveica Latvijas Olimpiskās komitejas prezidents Aldons Vrubļevskis un Ventspils pilsētas domes pārstāvis Atis Ābele.

Turpmāk Nacionālo sporta padomi (NSP)

vadīs Ministru prezidents Valdis Dombrovskis. Šajā amatā viņš nomainījis izglītības un zinātnes ministru Robertu Ķīli, kuŗam vairākas sporta organizācijas pārmeta sporta nozares atstāšanu pabērna lomā. Nacio-

nālajā sporta padomē darbosies tieslietu ministrs Jānis Bordāns, IZM valsts sekretāra vietniece, Sporta un jaunatnes departamenta direktore Ulrika Auniņa, Latvijas Augstskolu sporta savienības prezidente Agita Ābele un Latvijas Vieglatlētikas savienības prezidents Guntis Zālītis.

NSP ir sabiedriska konsultatīva institūcija, kas piedalās valsts sporta politikas izstrādē, veicina sporta attīstību un sadarbību sporta jomā, kā arī lēmumu pieņemšanu jautājumos, kas attiecas uz sportu. NSP

Vingrošanas priekš

Kas stiprs, tas var. Rebeka var

nolikumu, sastāvu un priekšsēdi apstiprina Ministru kabinets.

Stipra jauniete

Latvijas svarcēlāja **Rebeka Kocha** Bukarestē izcīnīja bronzas medaļu Eiropas jaunatnes meistarsacīkstēs. Svara kategorijā līdz 44 kg viņa raušanā pacēla 57, - grūšanā - 71 kg. Summā ar 128 kilogramiem Kocha ierindojās trešajā vietā un saņēma bronzas medaļu. Par Eiropas čempioni kļuva spāņiete Olga Fernandesa, kuŗas rezultāts summā bija 137 kg (59+78).

Jauniešiem svara kategorijā līdz 50 kg 13 gadus vecais Richards Sucharevs ierindojās ce-

turtajā vietā. Viņš raušanā tika galā ar 85 kg, grūšanā pacēla 100 kg, summā sasniedzot rezultātu 185 kilogrami. Zelta medaļu ieguva 14 gadus vecais Azerbaidžānas pārstāvis Valehs Bahšalīzade – 204 kg (88+116).

Svara kategorijā līdz 62 kg astoto vietu izcīnīja Richards Nejs. Raušanā viņš pacēla 106 kg, grūšanā tika galā ar 127 kg, kas summā deva 233 kg.

Pasaules jauniešu meistarsacīkstēs Rebeka Kocha ar tādu pašu rezultātu kā Eiropas meistarsacīkstēs izcīnīja ceturto vietu. Raušanas un grūšanas summā viņa pacēla 128 kg.

P. Karlsons.

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

DVF Londonas vanadžu kopa rīkos video pēcpusdienu, kad izrādīs filmu „Seržanta Lapiņa atgriešanās”, DVF namā kluba telpās (72 Queensborough Ter., London W2) otrdien, **16. oktobrī**, plkst. 13.30. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojumiem. Visi miļi lūgti un aicināti!

Londonas latviešu koris piedāvā koncertu “Gadalaiki dziesmā” sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 18.30 Sv. Gabriēla baznīcā, Warwick Square, Londona SW1V 2AD.

Koncertā skanēs jauna un veca, moderna un tradicionāla latviešu mūzika. Koncertā piedalās folkloras grupa “Austrumkalns” no Londonas un Londonas Latviešu koris.

Bilētes £ 7, cenā iekļauta glāze vīna vai cita dzēriena starpbrīdī. Bilētes var iegādāties pie ieejas vai iepriekšpārdošanā Londonas DVF namā (72 Queensborough Terrace, W2 3SH).

DIEVKALPOJUMI

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Bradfordā, 5 Clifton Villas, BD8 7BY, DVF namā, svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 15 draudzes bazārs, būs loterija, dziesmas un kafijas galds.

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 10.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu un kristībām.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Lesterā, Igaunju namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums.

„**Straumēnos**”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 10 dievkalpojums.

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 15.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam sarīkojums ar loteriju un kafijas galds.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfieldā, St.Peters's Church, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 11 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 12 Pļaujas svētku dievkalpojums.

Peterboroughā, E. Sūča kunga namā, 27 Lime Tree Avenue, Peterborough, PE1 2NS, sestdien, **13. oktobrī**, plkst. 14.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **14. oktobrī**, plkst. 15 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Apvienotajā Londonas latviešu ev. lut un Miera draudzē:

Rovfantā, Rovfantas muižā, RH10 4NG, sestdien, **6. oktobrī**, plkst. 14.30 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Dievkalpojumu vada prāv. Dr. Andris Abakuks. Piedalīsies Straumēnu koris, būs svētdienas skola. Pēc

dievkalpojums koŗa koncerts un loterija.

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **14. oktobrī** plkst. 14 Dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdien, **28. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums.

Londonā, Somu baznīcā, 33 Albion St, London SE16 7HZ, trešdien, **31. oktobrī** plkst. 18.30 kopējs Reformācijas dienas dievkalpojums angļu valodā ar citām luterāņu draudzēm. Dievkalpojuma sprediķos Nūkāsas biskaps *Martin Wharton* – Porvoo kontaktgrupas līdzpriekšsēdētājs.

VĀCIJA**DIEVKALPOJUMI**

Eslingenā, Dienvīdu baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, svētdien, **28. oktobrī**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

Memmingenā, Kristus baznīcā, Albert Schweizer Str. 19, svētdien, **4. novembrī**, plkst. 11.15 būs dievkalpojums Valsts svētku un šī gadalaika gaisotnē. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.

Hamburgas latviešu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums notiks svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 14 Sv. Pēterā baznīcā (Hauptkirche St.Petri), Bei der Petrikirche 2, 20095, Hamburg. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, ērgelniece Linda Leine. Pēc dievkalpojuma sadraudzības brīdis baznīcas sānu joma kafejnīcā.

Berlinē latviešu draudzes dievkalpojums notiks Paula Gerharda baznīcā, (Paul-Gerhardt-Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439, Berlin, svētdien, **14. oktobrī**, plkst. 14.

Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, ērgelniece Dr. Rudīte Līvmane. Dievkalpojuma laikā arī svētdienas skoliņa jūsu bērniem! Ar bērniem strādās Anna Chen. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu jomā kafijas un sulu galds ar līdzatnēstiem cienasta groziņiem.

Libekā, Lorenca baznīcā, **13. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59., **14. oktobrī** plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērgelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **21. oktobrī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Beckhofas latv. baznīcā (Am Beckhof 44), **28. oktobrī** plkst. 14.30 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas draudzes namā.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **7. oktobrī**, plkst. 15 paredzēts Pļaujas svētku dievkalpojums latviešu un vācu valodā. Archibiskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristejas telpās.

ZVIEDRIJA

“Pieminiēt Veroniku Strēlerti un Andreju Eglīti!” Sakarā ar abu dzejnieku simtgadi, **Andreja Eglīša Latviešu Nacionālais Fonds un Pāvils Johansons aicina uz dzejas pēcpusdienu 13. oktobrī**

no plkst. 16 līdz 18 Latvijas vēstniecības telpās, Odengatan 5, Stokholmā. No Ļaudonas viesosies Lidija Kaufelde un skolniece Lauma Iesalniece un Māra Karlsona. Visi laipni aicināti!

Gēteborgas Latviešu Pensionāru biedrības tikšanās 27. oktobrī, 24. novembrī un 15. decembrī plkst. 13.00 (Ziemsvētku sarīkojums ar partījiem un manīņām) “Folkpartiet” telpās! NEDRĒ KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas “Vāstra Nordstan”), Gēteborgā. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

DIEVKALPOJUMI

Eskilstunmas latviešu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks svētdien, **21. oktobrī**, plkst. 13 svētā Andreas baznīcā. Dienas mude: “Pa kuŗu ceļu? Un uz kurieni?” Mats Štenlunda mūzikāli priekšnesumi. Draudzes mācītājs Dr. Normunds Kamergrauzis. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esat aicināti un gaidīti!

BELGIJA

Briseļē zviedru draudzes jubilejas sarīkojuma dēļ nākamā Briseles latviešu dievkalpojuma vieta mainīta, un tas nenotiks Zviedru baznīcā! Briseles latviešu ev. lut. draudzes Pļaujas svētku dievkalpojums notiks svētdien, **14. oktobrī**, plkst. 14 Daņu baznīcā, Rue Washington 27-29, 1050-Ixelles, netālu no Avenue Louise (pie 94. tramvaja pieturas “Bailli”). Kalpos prāvests Klāvs Bērziņš, pie ērgelēm Ivars Sprīņģis. Pēc dievkalpojuma – kafijas galds.